

DIRVA

Nr. 106

Rugsėjo-Sept. 18, 1963

Cleveland, Ohio

Sen. B. Goldwaterio pasiklausius

VIS DAR NEOFICIALUS. BET DAUGIAUSIAI LINKSNIUOJAMAS RESPUBLIKONŲ KANDIDATAS Į PREZIDENTUS PO TRUPUTĮ ATSKLEIDŽIA SAVO PROGRAMĄ: UŽ INTEGRACIJĄ, BET NE JEGA; UŽ VEIKIANČIĄ SOCIALINIO DRAUDIMO SISTEMĄ, TAČIAU FEDERALINĘ VALDŽIA ATSKIRU ŽMOGUMI TURI RŪPINTIS TIK TUO ATVEJU, JEI JAU ISNAUDOTOS VISOS Kitos PRIEMONĖS; UŽ GRIEŽTESNĘ LAIKYSENĄ SOVIETŲ SĄJUNGOS ATŽVILGIU, KURI TURĖTŲ ATSLYGINTI UŽ KIEKVIENĄ DAROMĄ JIEMS NUOLaidą

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pereitą penktadienį CBS televizijos tinklas perdavė pasikalbėjimą su senatorium B. Goldwateriu, kuris, priešingai visų "žinovų" pranašavimui, įgauna vis daugiau galimybių būti respublikonų kandidatu į prezidentus. "Žinovų" nuomone, respublikonų kandidatas turi būti "liberalas". Esą, tik toks gali laimėti simpatijų didžiųjų miestų gyventojų tarpe ir tuo pačiu laimėti rinkimus prieš demokratus, kurių organizacijos kontroliuoja didžiuosius miestus ir talkininkauja darbininkų unijoms. Tuo tarpu senatorius Goldwateris yra laikomas konservatyvu, vulgariai tariant, atžagareiviu. Reikia pastebėti, kad iš tikro Goldwateris laikytinas ne konservatyvu, bet liberalu, tačiau klasiška ar senesne to žodžio prasme. Liberalas klasiška prasme yra didžiausias galimos asmeninės laisvės šalininkas, tuo tarpu liberalas nūdiene prasme, bent Amerikoje, yra laikomas tas, kuris praktiškai pasisako už galimą didesnę valstybės įsikišimą į visus gyvenimo reikalus ir yra nuomonių, kad liberalai tiesia kelią socializmui ir komunizmui. Dėl savo tokių "konservatyvių" ar senesnės mados liberalių pažiūrų, o iš dalies ir dėl savo žydiškos kilmės, nors jau jo tėvai buvo perėję krikščionybėn, Goldwateris dar prieš metus nelabai galėjo tikėtis laimėti prezidento rinkimus. Kad jo kandidatūra iškilo, tiesioginiai yra kalta prezidento J.F. Kennedy užsienio ir vidaus politika. Čia pat reikia pabrėžti, kad pats Goldwateris save dar nelaiko kandidatu. Jo kandidatūrą kelia ir siūlo specialus National Draft Goldwater Committee, susidaręs be jo žinios. Tam komitetui vadovauja Texas respublikonų partijos pirmininkas Peter O'Connell Jr., kuris "oficialiai" pirmą kartą su Goldwateriu susitiks tik spalio 12 d. per Oklahoma-Texas futbolo rungtynes San Antonio, Texas -- didžiausią socialinę įvykį Pietuose.

Viena iš svaibiausių priežasčių, dėl kurių Goldwateris nesirūžta oficialiai pasiskelbti esąs kandidatu, yra ta -- kaip jis pasisakė CBS interview -- kad jo eventualus pralaimėjimas per

pirminius rinkimus ir vėliau per tikruosius rinkimus gali duoti nemažą smūgį visam "konserva-

Sen. Barry Goldwater

tyvių" sąjūdžiui. Tas sąjūdis, net ir neišstatydamas savo kandidato, gali padaryti didelės įtakos respublikonų partijai ir jos kandidatui, kuris už jo paramą turės padaryti tam tikrų pažadų. Kaip sakiau, Goldwaterio populiarumo priežastis glūdi J.F. Kennedy politikoje. Vis didesnis federalinės valdžios kišimasis į visus reikalus, apeinant atskirų valstijų valdžias, rimtai gąsdina laisvos ūkinės sistemos, kuri JAV pavertė turtingiausią pasaulio valstybę, šalininkus. Dar daugiau gąsdina J.F. Kennedy užsienio politika, vedanti -- kaip daug kam atrodo -- prie nuolatinių nuolaidų sovietams. Pagaliau, trečias momentas yra vadinamas negrų sąjūdis už laisvę, kuriam vyriausybė duoda savo palaiminimą.

Goldwateris yra už integraciją, tačiau kaip jis pabrėžė savo interview, jos negali įvesti prievarčių, sulaužant kitų teises. Užtat, anot jo, prezidentas geriau būtų padaręs šią vasarą atsiskius nuo kelionės į Europą, vietoje to asmeniškai aplankius rasių neramumų centrus, bandant geruoju ir įkalbinėjimu išspręsti kilusias problemas. Neoficialios segregacijos negali panaikinti įstatymu. Tokia pažiūra daug kam patinka, ypač tiems, kurie būkš-

tauja, kad dabartinė politika gali privesti prie tam tikrų privilegijų negrų rasės piliečiams, kurie vien dėl savo rasės, o ne dėl kitų privatumų, turės gauti tam tikrą nuošimtį darbų ir panašiai. Tuo labiau, kad negrų vadai, paragavę laimėjimo, norės ir toliau vaidinti didesnę rolę politikoje ir savo atstovaujamai grupei reikalaus vis daugiau privilegijų.

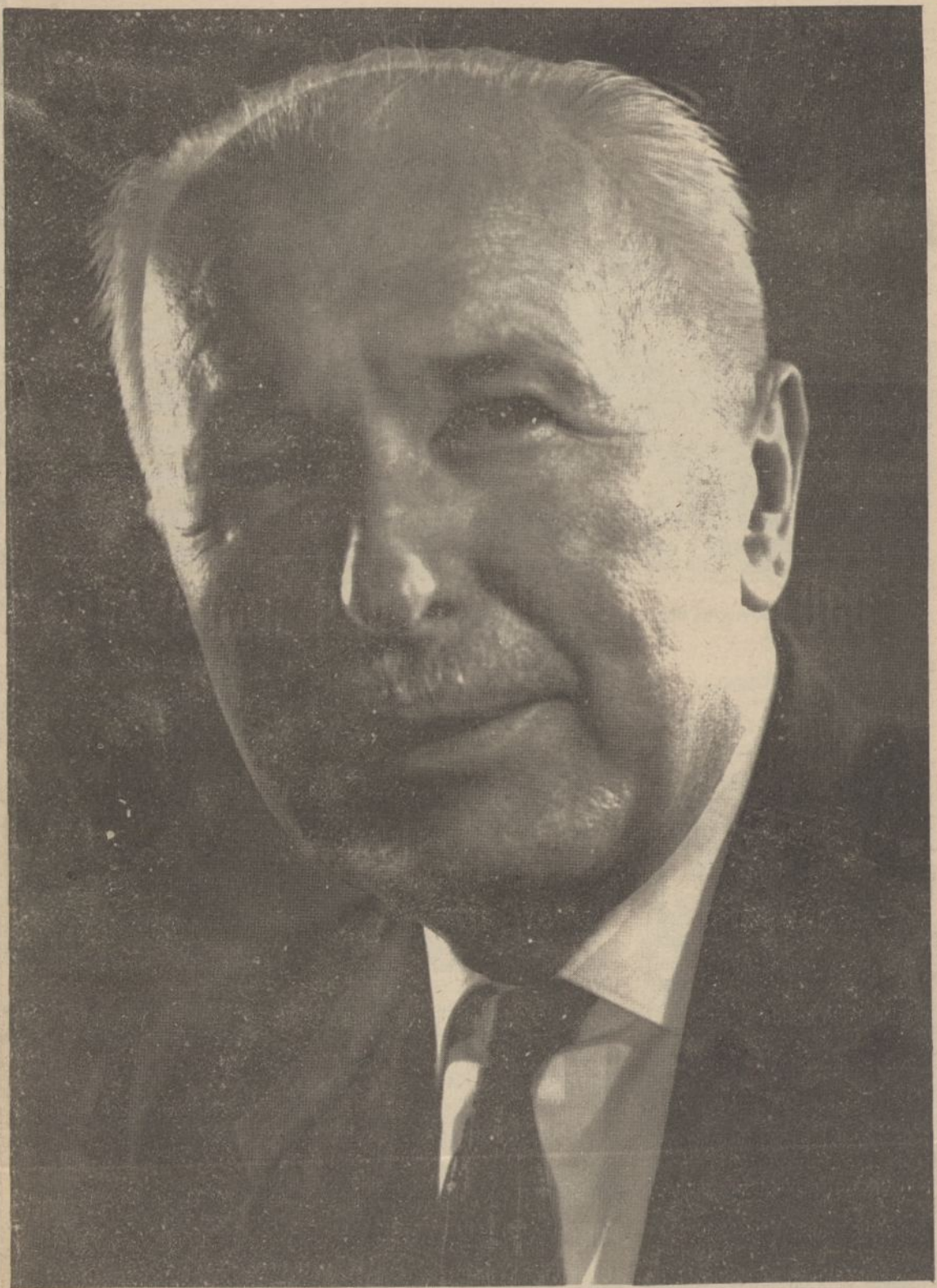
Goldwateris pareiškė nemąs, kad reikėtų panaikinti jau veikiančias ar neįvesti naujų socialinio draudimo institucijų, jei žmonės to pageidauja, tačiau asmeniškai jis galvoja, kad žmogus visų pirma pats turi rūpintis savimi. Jei jis bėdoje, jis turės ieškoti šeimos, draugų, organizacijų talkos, tik išsėmęs tas galimybes, jis turėtų kreiptis į savo valstybės įstaigas ir tik po to į federalinę valdžią. Daug priklauso nuo atskirų valstybių valdžių iniciatyvos, kurios gali geriau pasirūpinti savo gyventojų gerove negu Washingtono federalinė valdžia, kuri tos rolės turi griebtis tik kraštutiniais atvejais.

Užsienio politikoje Goldwateris yra žinomas kaip sovietų priešinys. Jo nuomone, nėra reikalo daryti jokių nuolaidų. Jis pasisakė, kad pasiūlęs ratifikuoti Maskvos sutartį tik su sąlyga, kad sovietai pirmiau atleistų Kubą, nujausdamas, kad jo pasiūlymas nepraeisiąs. Jis vistiek tai siūlęs, nes jam atrodo, kad sovietams toji sutartis yra labai reikalinga, o jei ji reikalinga, jie turi ką nors už tai sumokėti -- žiūrėti atvejui atleisti Kubą. Užtat jo pasiūlymas turės paskatinti senatą daugiau domėtis užsienio politikos reikalais ir kartu priversti administraciją bent ateityje daugiau motyvuoti savo pasiūlymus ir sudarytas sutartis JAV naudai.

Tokios tat yra Arizonos senatoriaus Barry Goldwaterio pažiūros į nūdienes problemas. Pažiūros vis dar neoficialaus kandidato į prezidentus, kuris tik vienas, atrodo, galėtų kiek pakeisti dabartinę JAV politikos liniją.

* PRASIDĖJUSIOJE JT OPILNATIES SESIJOJE atstovaujamos 111 valstybių. Dėmesio centre, aišku, randasi Sov. S-gos užsienio reikalų ministras A. Gromyko, kuris turės parodyti savo krašto "taikos siekimus" svarstant Laoso, Berlyno ir kitus klausimus, stovinčius skersai taikos kelio.

Sesijos dienotvarkėje yra 81 klausimas, tačiau pagrindė, anot gen. sekret. U Thant, glūdi trys D -- disarmament (nusiinklavimas), decolonization (dekolonizacija) ir development (ūkinis vystymasis).

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba rugsėjo 16 ir 17 d. posėdžiavo Clevelande ir pasiskirstė pareigomis, pirmininku išrinkus nuoširdų ir atsidavusį Bendruomenės reikalams veikėją Juozą J. Bachoną. Vicepirmininkais lieka: Stasys Barzdukas, inž. Vytautas Kamantas, muz. Alfonsas Mikulskis ir inž. Algirdas Nasvytis. Sekretorė -- Milda Lenkauskienė. Laikraštį spausdinant dar nebuvo gautas galutinis kandidato į išdininkus inž. Antano Gargaso atsakymas. L. Kančausko nuotrauka

BRAZILIJOJE PADĖTIS ŠIEK TIEK ATSLŪGO

J. ŠATORIUS

Dirvos korespondentas
Brazilijoje

ka lėktuvų ir 104-rių asmenų palydovų svita. Buvo numatyta, kad Tito čia viešės visą savaitę, lan-

kydamas Rio de Janeiro ir Sao Paulo centrus. Aišku, kad šie du miestai užima ypatingą vietą visos Brazilijos ekonominiame ir kultūriniame gyvenime ir juose nesilankyti, reiškia nematyti Brazilijos.

(Nukelta į 2 psl.)

Padėtis įtempta Birminghame

Sprogus bombai vieno iš bažnyčių Birminghame, Alabamoje, žuvo 4 negrų mergaitės, 23 žmonės buvo sužeisti.

Negrų vadai paskelbė atšaukimus, prašydami susilaikyti nuo keršto veiksmų 125,000 negrų bendruomenė. Taip pat numatytos baltųjų demonstracijos buvo atšauktos.

Gubernatorius Wallace įspėjo visas tos valstijos policijos ir karines jėgas būti paruoštyje, kad palaikytų tvarką ir sulauktų nuo tolimesnių veiksmų, galinčių dar labiau įkaitinti labai įtemptą atmosferą.

Roy Wilkins, vienas iš negrų integracijos vadų, kreipdamasis į prezidentą Kennedy, įspėjo, kad negrai galį "panaudoti metodus, išplaukiančius iš jų desperacijos", jei federalinė vyriausybė nesiims griežtesnių priemonių žmonių gyvybei apsaugoti. Taip pat ir Dr. Martin Luther King, Jr., atvykęs į įvykių vietą, ir prašydamas savo tautiečių išsilaikyti ramiai, įspėjo, kad jo šauksmas galis susidurti su kurčiomis ausimis, jei vyriausybė nesugrąžins saugumo. Rasinės rišaus galinčios virsti lavina, kokios Amerika dar nebuvo mačiusi.

Birminghame rasinė įtampa tęsiasi nuo balandžio mėnesio, kada negrai pradėjo integracijos kampaniją masinėmis demonstracijomis. Įtampa padidėjo prasidėjus mokslo metams ir baltiesiems boikotuojant valdines mokyklas, išleidusias negrus mokinius.

Sprogimai ir gaisrai vyksta be paliovos, tačiau iki šiol bent buvo išvengta žmonių aukų.

Augą negrų reikalavimai nevada tuo keliu, kuris buvo numaty-

tas laipsniškos integracijos planuose. Rasinė neapykanta auga ir plečiasi ir abiejų rasių piliečių saugumas darosi kas kart netikresnis ne vien tik pietinėse valstijose.

* BRAZILIJOJE didėja demonstracijų ir protestų banga ryšium su Jugoslavijos prezidento Tito vizitu.

* GUBERNATORIUS NELSON A. ROCKEFELLER prisipažino, kad jo divorsas ir antrosios veddybos galinčios pakenkti siekimams kandidatuoti į JAV prezidento postą 1964 m.

* MALAYZIJA įžengė į naujai atkurtą ir savarankišką valstybių tarpą. Naująją Malajų salyno valstybę remia JAV ir Didž. Britanija. Pripažinti atsisako Filipinai ir Indonezija.

* SUVARŽIUS DUONOS ir milrų pardavimą, Maskvoje, vėl pasirodė pirkejų eilės prie kepyklių. Užpirkus Kanadoje 11 milijonų bušelių kviečių, Kremliaus valdovai dar kartą įrodė, kad žemės ūkio produkcija kolchozinėje santvarkoje nežada pyragų. Šią žiemą Sov. S-gos gyventojai vėl turės suveržti diržus, kad vyriausybė galėtų ištesėti pažadus satelinėms valstybėms, įskaitant ir Kubą.

* JAV KOMUNISTŲ PARTIJA vėl suskato organizuoti paurusias jaunimo eiles. Ypatingas dėmesys yra nukreiptas į universitetus. Vien praeitais metais 30 universitetų bendrabučiuose paskaitas skaitė komunistiniai kalbėtojai. Šiemet numatoma dar intensyviau veržtis su paskaitomis į studentijos eiles. Visa tai vyksta "žodžio ir minties laisvės" vardu.

Katram jis loja?

Priešsąsietinė demonstracija Brazilijoje...

BRAZILIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Tačiau Sao Paulo ir Guanabaro gubernatoriai, Adhemar de Barros ir Carlos Lacerda, griežčiausia atsakė turėti bet ką bendro su Tito numatomu atvykimu į Rio de Janeiro ir į Sao Paulo miestus.

Sao Paulo gubernatorius pareiškė, kad jis, kaip katalikas, negalys oficialiai sutikti asmenį, kuris buvo ekskomunikuotas po piežiaus Pijaus XII, gubernatoriaus Barros taip pat atsakė imtis bet kokių saugumo priemonių, kad apsaugojus Tito nuo kroatų, kurių daug gyvena Sao Paulo didmiestyje. Gi kroatai nekenčia Tito, lyg velnias kryžiaus!!! Taip pat ir Carlos Lacerda pasakė, kad Rio nieko nebūsią padaryta, kas Tito suteiktų malonumą lankytis šiame mieste.

Na, ir kas beliko p. Tito? Rugsėjo 11 d. oficialiai sostinėje Brasília paskelbta, kad Tito tepasidžiaus tik... Brazilijos sostinė, kurios parlamente yra numatyta jo kalba. Vietoje planuotų septynerių dienų Tito tepasidžiaus tik... tris dienas. Aišku, kad iš jo kelionės maršruto buvo nu-

braukti Sao Paulo ir Rio de Janeiro miestai.

Pasidairęs Brazilijos sostinėje Tito trauks į Boliviją, Čilę ir Meksiką, o po šių lankymų dar užsuks į New Yorką, kur susitiksis su JAV Prezidentu.

RIO DE JANEIRO RADIJAS PAMINEJO LIETUVOS TAUTINĘ ŠVENTĘ

Š.m. rugsėjo 9 d. 10 val. vak. Radio Rio de Janeiro stotis -- 1320 Kcs, kuri transliuoja ir trumpomis bangomis, maloniai nustebino vietinius lietuvius, pamindama lietuvių tautinę šventę, švenčiamą Nepriklausomoje Lietuvoje rugsėjo 8 d.

A. Vasconcelos, šios pusvalandinės programos vadovas, gražiai atpasakojo Lietuvos praeitį, primindamas klausytojams, kurių esą virš vieno milijono, kad Lietuva yra paversta kruvinojo, rusiško bolševizmo! "Nuo 1945 ligi 1951 metų iš Lietuvos buvo išstremta ir žuvo kovose už krašto laisvę virš 700,000 patrijų, vyrų ir merginų, paaukojusių savo gyvybes ant tėvynės laisvės aukuro. Tačiau, nors bolševikai prigesino laisvės ugnį, bet jos negalėjo visiškai numarinti." -- pasakė Vasconcelos. Šios transla-

Alkoholizmas (4)

Dr. Steponas Biežis

Šiame krašte apytikriais duomenimis skaičiuojama 5,000,000 alkoholikų. Kai kurių autoritetų statistika siekia net 7,000,000. Alkoholikų skaičius daugėja proporcingai žmonių prieaugliui. Tvirtinama, kad pastarųjų metų bėgyje alkoholikų skaičius padaugėjo visu milijonu.

Imant konservatyvų apskaičiavimą, 5,000,000, rasime vieną alkoholiką iš 36 asmenų, įskaitant vaikus ir paauglius. Tai reiškia, kad kas 36 asmuo yra mažiau ar daugiau fizinis ar dvasinis ligonis, sukėliaš eilę rimto pobūdžio problemų, tiesiogiai ar netiesiogiai paliečias viso krašto gyvenimą. Svarbiosios problemos būtų: krašto ekonomika, viešas sveikatingumas, šeimos būklė ir paties individo, kaip alkoholiko žlugimas.

Neginčijamas faktas, kad alkoholis, nors ir nuosaikesnis, jei tokių iš viso būtų, yra netekęs turėto pajėgumo. Anksčiau paste-

bėjome, jog ir mažas alkoholio kiekis žmogaus pajėgumą mažina, naikina. O alkoholis su alkoholiu neišsiskiria, atseit visuomet gyvena jo įtakoje. Todėl jo darbo našumas menkėja, pridaroma stambių klaidų, netenkama iniciatyvos, atsakingumo ir pareigingumo, o kraštutiniiais atvejais, netekus darbingumo, lieka tik sunki našta bendruomenei.

Alkoholis yra kenksmingas šeimai. Nesutikimai, bėrimai ir peštinės duoda labai blogą pavyzdį vaikų auklėjimui. Neretai šitokių šeimų paaugliai nuklysta, kriminaliniai nusikalsta, dažnai teismų sprendimais ilgam laikui uždaromi pataisos namų ir kalėjimų nykiose patalpose. Tokiose šeimose tik mažas procentas išauga tikrai gerų ir naudingų piliečių. Kai alkoholis yra šeimos galva ir pelnytijos, tokia šeima dažniausia priversta gyventi vargė ir skurdė, nes uždarius pirmiausia pasiekia taverną, o tik likučiai, jei tokių dar lieka, šeimai. Tai tikra gyvenimo tra-

gedija, kurios kaltininku yra alkoholis.

Alkoholizmas savo apimtimi yra trečioji viešojo sveikatingumo problema. 5,000,000 ligonių reikalauja milžiniškų medicininių aptarnavimų, jie perpildo ligonines, nes susirgimai ir įvairūs susižeidimai kasdieninis įvykis, daug vietos jie užima sanatorijose ir beprotnamiuose, kur daugelis baigia savo nelaimingas dienas. Gydytojai išlaikymo našta krinta ant visų gyventojų didėjančiais mokesčiais. Taigi, ir neragavę alkoholio yra nekalto aukos, turinčios dalinai pakelti jų gydymo našta.

Pramonė savo ruožtu priversta pakelti milžiniškus nuostolius, kuriuos galų gale privalo išlyginti kiekvienas žmogus, sumokant aukštesnes kainas už prekes. Alkoholis, nors dar pajėgias dirbti, visuomet mažiau pagamina, jo darbas yra prastesnės kokybės ir daug jo visiškai sugadina, kas reiškia prekių savikainos kilimą. Pramonė

kasmet išleidžia pusę bilijono dolerių savo darbininkams gydyti, nes alkoholikų susižeidimai dvigubai skaitlingesni už blaiviųjų. Taip pat jų gydymas, kaip taisyklė, ilgiau trunka. Neatsilankymu į darbo vietas pramonė kasmet netenka 60 milijonų valandų. Apskaičiuota, kad trys procentai visų darbininkų yra tikri alkoholikai. Tikrumoje yra daug daugiau, nes anaip tol ne visi alkoholikai darbininkai atpažinti. Jie savo vėd slepia visokiais būdais, kas jiems dažnai pavysta ilgai laukti, kol pagaliau jie susekami. Amerikos darbininkai alkoholikai pramonę padaro kasmetinių nuostolių virš 10 bilijonų dolerių, kuriuos sumoka pirkėjai.

Iš šių kelių pavyzdžių galima susidaryti realus alkoholizmo milžiniškų problemų vaizdas, paliečias ne vien tik alkoholikus, jų šeimas, bet apskritai, visus gyventojus. Taigi, šios problemos privalėtų visiems rūpėti, jomis reiktų domėtis ir aktyviai jungtis joms pašalinti, arba bent kiek palengvinti ir palapsniui mažinti.

BALFO ORGANIZACIJOS PIRMININKAS. VISIEMS BALFO SKYRIAMS IR RĖMĖJAMS

Balfo įstatai nei JAV valdžios įstaigos, kur Balfas registruotas, niekada nedraudė šelpti JAV gyvenančius lietuvius. Valdžios sferose net teiraujamasi, kiek Balfas šelpia vietinius tautiečius.

Balfas vietinių lietuvių šalpai yra išleides daug tūkstančių dolerių. Aukos per Balfą ne tik asmenims, bet ir liet. institucijoms yra atleidžiamos nuo taksų.

Taupydamas lėšas lietuvių, ypač tremtinių šalpai užsieniuose, Balfas stengėsi vietinė šalpa rekomenduoti paiešgesnėms vietos amerikiečių labdaros institucijoms. Tačiau atsirado gyvas reikalas atkreipti didesnį dėmesį ir į lietuvių šalpa JAV.

Vietinės šalpos darbo procedūros supaprastinimui Balfas direktoriatas š. m. balandžio 20 d. nutarė, jog vietos Balfos skvriai nusprendžia vietinės šalpos reikalingumą iki 50 dolerių. Didesnėms sumoms prašymai siunčiami su skvriu rekomendacija Centrin. Kiekvieno atveju pinigai išmokami iš Balfos Centro, nes to reikalauja Public Accountant ir Balfos įstatai (visos aukos siunčiamos į centrą ir visi išmokėjimai daromi iš Centro).

Prašau Balfos skvrių Valdybas atkreipti didesnį dėmesį į vietos lietuvių šalpa.

Visus geros valios lietuvių nuoširdžiai prašau pasidaruoti lėšų sutelkimui ne tik vietos lietuviams, reikalingiems ragallos, bet ir tūkstančiams brolių ir seserų užsienyje, kurie užpila Balfos Centrą maldavimais.

Prel. Dr. J. B. Končius
Pirmininkas

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
Prospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiąjame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

Malonių metu....kiekvienų metu! Gėrėkis didele šalta stikline Stroh's alaus. Ragauk, ką darymas ant ugnies suteikia alaus skoniu. Junkis į Stroh's laimėjimų eilę...švelnesnis, gaivesnis - vienintelis Amerikoje ant ugnies darytas alus.

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

PREMIUM QUALITY ALWAYS...POPULAR PRICES EVERYWHERE

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
1202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KADA PATYS SAVE SKRIAUDŽIAME

Sovietų Sąjungoje bloga kolchozo mašinų priežiūra laikoma kriminaliniu nusikaltimu. Apie tai amerikiečių fermeriams primena JAV žemės ūkio departamento biuletenis. Kad taip yra, nesunku suprasti. Jei mašinos priklauso valstybei, jei valstybei priklauso ir žemė, ir derlius, kam svarbu, kas su jais darosi?...

Ir amerikiečių fermeriai supranta, kad žemės ūkio mašinų neprižiūrėjimas ir apsilaidymas yra nusikaltimas. Tik nusikaltimas ne įstatymams, o jų pačių gyvenimui, aplinkai ir jų pačių gerbiui.

Bet žmonių gerbius ne vien nuo žemės ūkio mašinų priežiūros priklauso. Vieno Illinois miestelio (Carlinville) laikraštis Enquirer rašo:

"Mes, amerikiečiai, privalome nors dalį laisvalaikio skirti didesniai kultūriniam auklėjimuisi, skaitant vertingas knygas, domintis vertinga literatūra, kad suprastume ir mokėtume įvertinti kilnesnius dalykus, turimus savo aplinkoj".

Laikraštis toliau nusiskundžia, kad visa tai užnešama žemos rūšies literatūra, žemus jausmus dirginančiais paveikslais ir televizijos programomis, persisunkiančiomis į jaunąją generaciją.

Taigi, ne mes vieni šaukiame knygos ir geros literatūros pagalbos, kad išsigelbėti nuo sumaterijalėjimo. Taip, kaip žemės ūkio padargams reikalinga priežiūra, toji priežiūra reikalinga ir mums patiems.

Nestokojame reiškinių, kuriuose iškyla pažiuos ir lietuviška knyga, į lietuvišką visuomeninį darbą žiauriai panašios kolchozininko mentalitetui. Daugeliui atrodo, kad knygos leidžiamos kai kurių žmonių ar organizacijų tik pasipinigavimo tikslais. Knyga nevertinama, kaip auklėjimosi priemonė, knyga net kaip dovana stovi dovanų sąrašo paskutinėje eilėje.

Viena gera kaimynė šiomis dienomis su pasigėrėjimu man aiškino, kaip ji džiaugiasi, kad šunus, pakeitus butą perregistruotas į kitą mokyklą, parodė gražią pažangą ir yra savo klaseje antruoju mokiniu. To berniuko mokytoja tuoj atspėjo, kad jis yra labai apsiskaitęs. Iš tikrųjų, visą vasarą jis skaitė labai daug knygų ir, perskokes vieną skyrių, vistiek yra vienu pirmųjų mokinių.

Tokie pavyzdžiai liečia ne vien mokinius ir mūsų jaunąją kartą. Tai liečia mus visus, jei norime būti ne vien tik praeities šešėliais, bet ir reprezentantais savo tautos, savo bendruomenės ir savęs, kaip žmogaus ir lietuvių.

Kultūrinių savybių ugdyme rasime ir poilsį ir malonumą. Geromis kultūrinėmis savybėmis išsilksime kitų tautų tarpe. Tokiais reprezentantais turėtų būti ne tik pavieniai išrinktieji, bet kiekvienas iš mūsų. Turėtume susirūpinti, kad mūsų tarpe išnyktų kolchozinis mentalitetas.

(j. č.)

DAR APIE MASKVOS SUTARTĮ

Polemizuodamos su Dirva dėl Maskvos sutarties vertės Naujienos rugsėjo 11 d. teigė:

"Netiesa, kad štabų viršininkai reikalavę kokių tai naujų 'apsisaugojimo sąlygų', ir netiesa, kad administracija turėjusi jų reikalavimą patenkinti."

Tuo tarpu TIME rugpjūčio 23 d., (o taip pat ir agentūros UPI ir AP) pranešė:

"Tayloras (generolas ir štabų viršininkų pirmininkas) tačiau aiškiai pareiškė, kad štabų viršininkai (Joint Chiefs) pritaria sutartčiai, jei ją lydėtų 'adequate safeguards'. Tos sąlygos yra: 1. tęsimas ir sudažinimas bandymų po žeme; 2. išlaikymas branduolinės technologijos pažangos ir sutarties galiojimo metu; 3. pasirošimas tuojau atnaujinti bandymus atmosferoje, jei sovietai sutarties nesilaikytų; 4. pagerinti JAV galimybes sukti slaptą atmosferinį bandymą."

Su tomis sąlygomis J. F. Kennedy administracija sutiko ir tai prezidentas dar kartą patvirtino savo laiške senatoriams Dirkseniui ir Mansfieldui. Tai kas čia

prasilenkė su tiesa: Dirva ar Naujienos?

Toliau Naujienos teigia: "Rooseveltas, be abejonės, padėjo Sovietų Sąjungai 'laimingai pergyventi karą'. Jei tai yra nusikaltimas (kaip kad manė Hitleris ir kiti naciai), tai už tą Sovietų Sąjungos išgelbėjimą Rooseveltas tikrai ima atsakomybę. Bet kaip galima jį kaltinti dėl to, kas įvyko po jo mirties?"

Tai ir reikėjo įrodyti! Pagal Naujienų apžvalgininką, dėl kurio tapatybės nėra jokių abejonų, padėjimas Sovietų Sąjungai laimingai pergyventi karą, kurį pati sukurstė savo nepuolimo paktu su Hitleriu, yra tik Hitlerio ir kitų nacių manymu nusikaltimas! Kaip sakant, vadinamą "demokratų" akyse tai buvo geras darbas! Kažin kodėl? Ar dėl to, kad Stalinas išžudė daugiau žmonių negu Hitleris?!

O dėl prielaidos, kad Rooseveltas gyvas būdamas neleistų Stalinui 'nedorai' elgtis, reikia pastebėti, kad velioniui būtų buvę taip pat sunku iš karto pakeisti visu šimtu aštuoniasdešimt laipsnių savo politiką, kaip tai buvo sunku padaryti ir jo įpėdiniui Harry S. Trumanui! Iš prezidento reikalaujama, kad jis vadovautųsi ne tik jausmais, bet ir patyrimu bei sveiku protu. Nieko kito nepageidaujama ir iš dabartinio prezidento.

Pagaliau, Naujienų paskutinis teigimas:

"Smūgis Kennedy administracijos prestižui tarptautinėje politikoje būtų smūgis Amerikai ir visam demokratiniam pasauliui"

Prof. Adomo Galdiko meno paroda rengiama Clevelande spalio 5-13 d. Parodoje bus išstatyti 29 aliejaus ir tempera darbai. Prof. dail. Adomui Galdikui sukanka 70 metų amžiaus ir 45 metai kūrybinio darbo. Oficialus parodos atidarymas įvyks sekmadienį, spalio 6 d., 4 val. p.p. Čiurlionio ansamblio namuose, 10908 Magnolia. Nuotraukoje jo paveikslas "Vėlybas ruduo".

JAU METAS SUKRUSTI PATENKINTI VOKIETIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINIŲ ALKĮ

VYT. ELSEIKA

Dirvos korespondentas
V. Vokietijoje

Lietuvių gyvenime Vokietijoje didesnį kultūrinio masto įvykiai -- retas dalykas. Praėjusi vasara buvo ypatinga, nes be kasmetinės Studijų Savaitės ir Kultūros Dienų Duesseldorfe dar buvo atsilankę JAV lietuviai menininkai ir pagal jau keliuose laikraščiuose kartotus žodžius, sukėlė šventę lietuvių sielose. Vis dėlto pageidautina, kad tokie kultūriniai įvykiai ar amerikiečių lietuvių duoklės Vak. Vokietijos lietuviams būtų dažnesnis reiškinys. Jau dabar reikia galvoti apie lietuvių solistų bei instrumentalistų ir dar dirigentų meninio pobūdžio viešnages Vokietijon -- žinoma, ypatingai laukiamas St. Baras, o V. Banaitis jau seniai kelia klausimą, kad Vokietijoje ir kt. europiniuose kraštuose pasirodytų pianistas Andrius Kuprevičius ir dirigentas Vytautas Marijošius. Visų jų lauktų ne tik pasirodymai Vokietijos lietuvių tarpe, bet ir koncertai radiofonuose ir ypatingai svarbus reikalas -- įgrojimai juostose.

Kai šiuo metu JAV-se (o prieš tai Kanadoje) lankosi PLB Vokietijos Kr. Valdybos pirmininkas kun. dr. Jonas Aviža, reikia manyti, jis turės progą susisiekti su lietuvišiais menininkais ir aptarti kelionių klausimą Vokietijon. Šalia dainos ir muzikos atstovų, labai svarbu, kad ir lietuviai dailininkai -- grafikai ir kiti patys siektų ir kiti jiems sudarytų sąlygas su parodomis pasirodyti Vokietijos lietuvių telkiniuose. Labai girtina energingojo dr. Povilo Reklaičio veikla propaguojant lietuvių grafikus, buvo malonu stebėti nedidutę, tačiau reikiamai lietuvių dailininkus atstovaujančią parodėlę Studijų Savaitės praga Koenigswinterio ties Bonna. Tačiau to nepakanka. Bent 30-50 lietuvių dailininkų darbų paroda būtina kuriuo nors būdu parodyti daugumai Vokietijos lietuvių tarp Luebecko ir Muencheno. Pagaliau atmintina, kad jau maždaug penkeri metai, kai Vokietijoje atsirado 1140 tariamų "vokiečių" ir dabar Vokietijos piliečių, bet -- šimtaprocentinių lietuvių, nuo 1957 m. atvykusių iš įvairių Lietuvos vietų bei Klaipėdos krašto. Jų keliasdešimt studentų dabar studijuoja

Vokietijos universitetuose, o tūkstantis su viršum išsprauti į vokiečių tarpą, ne vienas jų -- ir vokiškai nemokėdamas -- beveik per prievartą asimiliuojamas -- atseit daromas tikru vokiečiu, o jų gyslose juk teka lietuviškas kraujas. Ties lietuvių reikalingi ypatingo dėmesio. Jie išalkę lietuviško - vakarietiško kultūrinio peno, jiems reikia daugiau Vakaruose išleistų lietuviškų knygų, jie norėtų išgirsti daugiau lietuvių solistų balsų, įsitiškinti, ar, kaip jiems buvo kalta į galvas prieš išvykstant į Vakarų, tie išeiviai, atseit, "buržuaziniai nacionalistai", užsiima tik propaganda bei kiršinimo darbu, ar -- jie nemaža jau ir atsiekle kultūros srityje. Tad ir šiuo atveju jiems būtų svarbu, įdomu ir gal sudarytų nemažą staigmeną lietuvių dailininkų pasiekimai ir susipažinimas su jų kūryba per parodas Vokietijoje ar bent reprodukcijų (spalvotos vad. slides) pavidale.

Kai buvusioje Studijų Savaitėje buvo bent tuzinas tu naujųjų -- dar Lietuvos laukais kvėpuojančių jaunuolių, daugiausia -- studentų, jau Pr. Bičkienės, L. Stuko, A. Vasaičio ir "vieno žmogaus teatro" -- Vitalio Žukausko koncerto - pasirodymo metu galėjai stebėti net ašaras tu naujųjų ateivių akyse. Jie sakė: netikėjau, kad Bičkienė būtų taip stipraus, gražaus balso savininke... su tokiu balsu ji nurungtų ir pačius gerausius Maskvos dainininkus!

Ar jie skaito lietuvišką spaudą?

Taip, dažnas jų pasisako gaunąs ar skaitąs Dirvą, Draugą ir kt. laikraščius, bet, sako, jiems sunku prie tos spaudos prisprasti. Jie pasigenda daugiau medžiagos apie lietuviybę, lietuvių kultūrą, veiklą įvairiuose pasaulio kraštuose ir pan. Taip, tūkstantis su viršum lietuvių reikiamas įjungimas į lietuvišką srovę -- begalo svarbus reikalas ir čia pirmoje eilėje Bendruomenės pareigūnų uždavinys. Negi leisime tiems 1140 ar daugiau sielų paskesti svetimųjų jūroje?

Grįžtant prie kultūrinių ryšių tarp Vokietijos ir JAV, greičiau prie tos duoklės Vokietijos lietuviams kultūros srityje ("mainai" čia vargiai tinkamas žodis, nes Vokietijos lietuviai iš savo pusės nepasius neidainininkų, nei pianistų, nei dailininkų ir tik per metus kartą, maždaug, vieną kitą pareigūnų su pranešimais apie padėtį Vokietijoje ar Lietuvoje (V. Banaitis, dabar kun. dr. Aviža ir pan.). Tai klausimas, kuriam išspręsti reikia ne tik vieno kito balso spaudoje ar nuolatinių V. Banaičio sugestijų. Tai reikia plačiai apsvarstyti spaudoje, susirinkimuose ir reikia manyti, kad buvo kalbėta ir Toronte įvykusiame PLB Seime. Kalbų nepakanka ir reikalinga konkrečiai sudaryti visuomenės vikėjų, kultūrininkų komisiją ir -- pradėti veikti.

Atrodo, kad didžiausioji naštos dalis turėtų kristi Bendruomenėi. Ir ne kur kitur, bet kaip tik JAV-se (iš dalies ir Kanadoje) daugiausia susibūrę visi Vokietijoje laukiami menininkai, dailininkai ir muzikai. Turėtų prisidėti ir kai kurios kultūrinio pobūdžio organizacijos ir kai kurie lietuviškieji veiksniai. Jukto kul-

tūrinio alki Vokietijoje patenkinimas siektinas ne tik su lietuvių išlaikymu (bendruomenės pirmasis uždavinys), bet iš čia siūlai veda ir į politinę sritį.

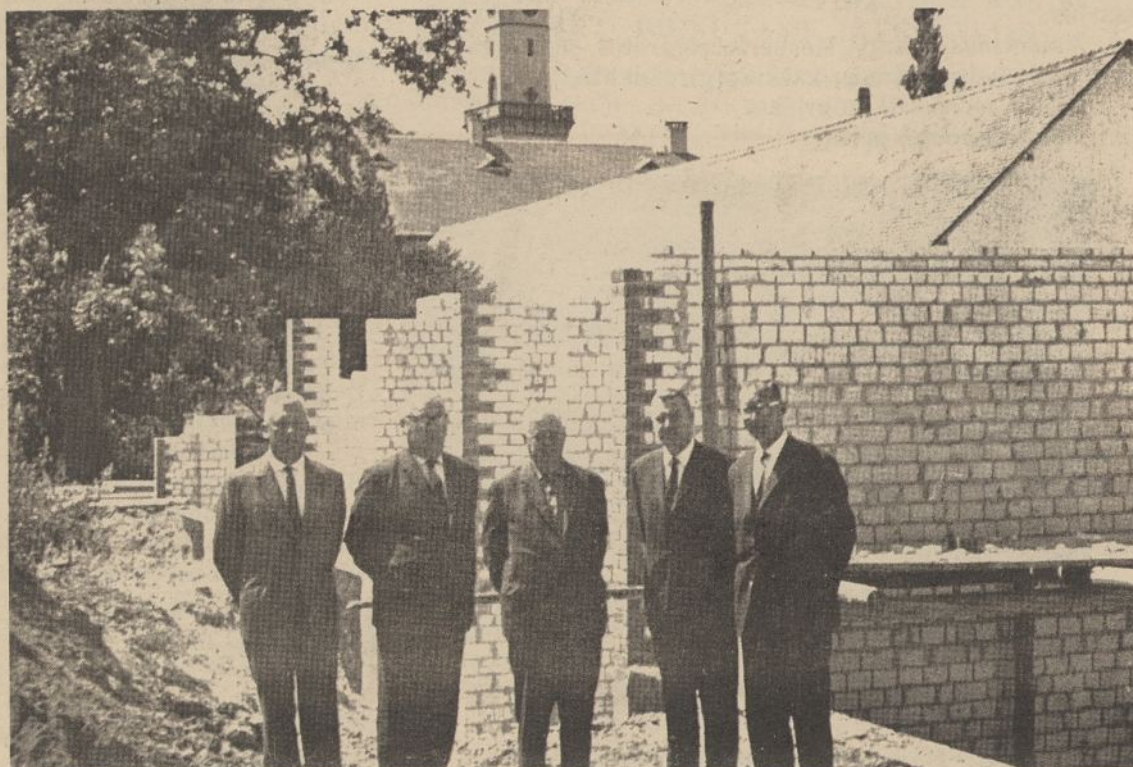
Iš Vokietijos lietuvių telkinių -- Luebecko, Hamburgo, kelių kuopų, Stuttgarto, Memmingeno, Muencheno ir daugelio kitų -- eina šauksmas: nepamirškite mūsų ir kultūros srity, sustiprinkite mus savo atsilankymu, parodykite, ką esate sukūrę, įrašykite savo meninius laimėjimus juostose! Lauktina, kad tas šauksmas neliktų šauksmu tyruose.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

SLEGIA RŪPESČIAI DĖL MOKSLO KOLEGIJOJE?

Jeigu esate susirūpinę, kaip sudaryti lėšų, siekiant aukštojo mokslo sau ar vaikams, leiskite Society kolegijos mokslo finansavimo planu ar asmenine paskola padėti jums atsistoti ant kojų. Society asmeninė paskola kiekvienam vertam tikslui išdėstoma lengvais išsimokėjimais pagal jūsų biudžetą. Jei paskola svarbi jums -- ji svarbi ir mums.

Naujai statomos Vasario 16 Gimnazijos klasės kainuos 790,000 markių, iš kurių 500,000 markių dengia V. Vokietijos vyriausybė. Nuotraukoje prie statomų pastatų Jonas Valiūnas, LB pirm. kun. dr. J. Aviža, Aleksandras Mariūnas, Tautvydas Gailius ir Vasario 16 Gimnazijos direktorius kun. Bronius Liubinas.

Tautos šventės ir karaliaus Mindaugo minėjimo Bostone dalyviai.

A. Pilikšnio nuotrauka

ŽENKLIUKO KONKURSAI

Lietuvių dalyvavimas pasaulinėje parodoje yra neeilinis įvykis. Šiam momentui atžymėti, Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai nori išleisti simbolinį ženklelių emblema. Šios emblemos paskirtis turės būti dvejopa: segtukas-ženklelis ir kaip ornamentas įvairiems suvenyrams, pav. vėliavėlėms, atvirutėms, programoms, peleninėms ir pan. Šių suvenyrų sutelktas pilnas daliniai sumažintų komiteto išlaidas, ruošiant lietuvių programas bei reprezentacines parodas. Tam tikslui komitetas skelbia viešą ženklelių-Emblemos Konkursą. Šio konkurso tikslas yra įsigyti charakteringą lietuvių išeivijos simbolį pasaulinei parodai atžymti.

Konkurso sąlygos:

a) Pagrindinis emblemos tikslas yra ženkleukas-segtukas. Jo pagaminimo išlaidoms sumažinti, pageidaujama naudoti vieną spalvą, nors tautinės trys — spalvos būtų priimtinos.

b) naudojami užrašai turėtų būti anglų ir lietuvių ar vien tik anglų kalbomis. Komiteto siūlomas šūkis — "For Free Lithuania — New York World's Fair 1964/1965 Laisvai Lietuvai

— Pasaulinė Paroda New York'e (1964/1965)"...

c) Ženkliuko projektas siunčiamas modelio ar brėžinio formoj, nurodant visus išmatavimus ir siūlomus iškilumus. Dalyvaujantis konkurse asmuo gali pateikti neribotą skaičių projektų. Modelio ar brėžinio antrojo pusę pažymimas pilnas vardas ir antraštas. Taip pat pridedamas pareiškimas, suteikiant pilnas teises Lietuvių Komitetui Pasaulinei Parodai, šio projekto naudojimui — Jeigu išrinktas pirmuoju —, bei laisvei, pasirenkant medžiagą ar atvejį ženkleliuką — emblema daugiant.

Leidžiant sąlygom, visi modeliai-projektai bus skelbiami spaudoj ar išstatyti parodos metu. Pageidaujant, projekto originalai bus grąžinti tik parodai pasibaigus, o konkursą laimėjęs originalas bus įteiktas Čiurlionio galerijai, Lietuvių Archyvui, ar pan.

d) Konkurso komisiją sudarys komiteto atstovai ir kvalifikuoti tam tikslui asmenys, kurie bus paskelbti vėliau. Konkursą laimėjusiam bus skiriamas 100 dol. garbės honoraras, kurio mecenatas bus paskelbtas, konkursui pasibaigus. Lai-

mėtojui bus pranešta raštu.

e) Projektus prašoma siųsti Dailės Sekcijos Atstovei — Emblem c/o Mrs. Helen V. Kulber, 317 — 84 Street, Brooklyn 9, New York, 11209, U. S. A., iki 1963 m. gruodžio 10 d. imtinai.

NIAGAROS PUSIASALIS, CANADA

Nors šitame kampelyje lietuvių gyvena ir neperdaugiausia, tačiau jie savo veikla rikiuojasi ir su didžiomis lietuvių kolonijomis. Čia be įprastų minėji-

MŪSŲ PROTESTAI LIFE ŽURNALUI

LIFE žurnalas savo 1963 metų rugsėjo mėn. 13 d. numerį yra paskyręs Sovietų Sąjungai ir jos žmonėms. Kiek plačiau minimos Latvija ir Estija; užsimenama trumpai ir apie Lietuvą. Per visą numerį nėra nė

mų ir parengimų kiekvienais metais įvyksta ir "mažosios lietuvių dienos", sutraukiančios kuone po tūkstantinę tautiečių. Tai parengimai B e n d ruomenių, vilniečių ir čia esančio lietuvių pranciškonų, vienuolyno metinės parapijos šventės. Šiemet ypatingai traukia visų dėmesį parapijos šventė, todėl, kad numatoma reta ir labai įdomi programa — atvažiuoja iš Chicago "Dainavos" ansamblis ir kartu žymūs solistai Jonas Vaznelis ir Nerija Linkevičiūtė. Bus operetė "Prie ežero" (Gasparo Veličkos).

Šis menas vakaras — šventė įvyks spalio mėn. 12 d., 6 val. vak., erdvioje ir gražioje Merriton Community Centre salėje.

Kuo skaitlingiausiai atsilankykime. Būsime patenkinti vakaru ir turėsime progos susitikti senai matytus bičiulius ir pažįstamus. St. Catharinietis

vieno žodžio apie Pabaltijo kraštų užgrobimą ir jų kančias sovietų vergijoje.

LIFE žurnalo redakcija turime užversti tūkstančiais protesto laiškų, pažymėdami, kad Lietuva, Latvija ir Estija nėra sovietijos dalis ir kad JAV-bių vyriausybė niekad nėra pripažinusi Pabaltijo valstybių okupacijos.

Ilgų laiškų nereikia rašyti. Štai, vienas pavyzdys. Žinoma, kiekvienas, kuris laišką rašys, turėtų tai pasakyti savo žodžiais.

Editor
The LIFE Magazine
Rockefeller Center
New York, N. Y., 10020

Sirs:

Needless to say, the September 13, 1963, special issue of the LIFE magazine does not give a true picture of the Soviet life and of the

peoples in the Communist slaverv. Without a question, this special issue will mislead many, many Americans.

As you should know, Lithuania, Latvia, and Estonia are not a part of the Soviet Union. They were occupied by the Communists in 1940 and again in 1944. The Baltic States have suffered more than any other country in the world since that time: at least twenty percent of the entire population has been murdered or exiled by the Communists. You did not say a word about it in this special issue. One thing is sure: — this issue does not further the freedom cause of the Baltic States at all and of other captive nations.

(Parašas ir adresas.)

Iv.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS

Lietuvių įmonė registruota U. S. Department of Justice ir paskelbta U. S. Department of Commerce.

Cosmos Parcels Express Corp.

3212 S. Halsted St., Chicago, Ill., 60308,
telef. CA 5-1864

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., tel. WA 5-2737.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir kitų siuntiniams tinkamų prekių.

E. ŽUKAUSKAS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE. Four Roses 86 proof Str. Burb. Whiskey 5th \$3.98
2. BARNETT Prancūziškas konjakas 5th \$4.98
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška 5th \$3.98
4. Import. 6 metų CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98

5. NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
6. METAXA. Graikų brandy, 90 proof 5th \$5.75
7. VAT 69 SCOTCH Whiskey 5th \$4.98
8. BORDEAUX French vine 5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

(19)

Atsiveria durys ir įeina Valentinas. Jo kombinzonas visai purvinas, o nešukuoti plaukai išduoda baimę ir nerimą. Skubiais žingsniais jis pereina kabinetą, sėdasi ant stalo kampo, visai nepaduodamas mums rankos. Jo patinusios akys nukreiptos į mus, bet esu tikras, kad jis mūsų nemato.

— Štai, aš vėl čia. Ką tik sugrįžome. Nenorėjau grįžti tiesiog į namus. Dėl to atėjau čia, į komisarijatą — pas jus.

Valentinas čiumpa Herberto cigaretes, nervingai užsirūko. Jo balsas kimus, kažkaip gurgždantis.

— Aš, aš vis tik sugrįžau.

Aš pasiduodu į priekį:

— Šiandien — taip, bet netrukus tu vėl turėsi eiti, Valentina!

Jis primerkia akis, pirštai susigniauja:

— Taip! Eisiu. Aš turiu eiti, bet...

Valandėlė sunkios tylos.

— Tai kaip ten buvo, Valentina? Pasakok!

Jis perbraukia rankas ant kelių, tarsį jas šluostydami:

— Kaip ten buvo? Sunkiai kovėmės ir labai nukentėjome! Pasiūtę miško broliai yra velniškai gudrūs ir nieko nebijo! Daug krito mūsų! Gerai, kad kautynės! Arba mes juos, arba jie mus! Bet visa kita, Robertai, bet visa kita!

— Kas gi? Sakyk, kas tau ant širdies?

Pamažu jis pakelia galvą ir žiūri pro šalį į kertę.

— Visa kita? Gerai! Jeigu taip tu nori, Robertai! Įvyksta dalykų, kurių aš pats nesuprantu! O gal jūs man galite paaiškinti? Jūs — juk jūs esate mokyti!

— Tam juk tu ir esi komunistas, Valentina! — komunistas!

Valentinas pasuka galvą į Herbertą.

— Ką visa tai turi su komunizmu, Herbertai? Mes komunistai kovojame su vokiškuoju fašizmu — tas man

visai aišku! Mes kovojame prieš miško brolius — laisvės kovotojus, mes juos gaudome ir žudome — visa tai aišku ir šventa! Bet visa kita...

— Bet kas gi, Valentina?

— Na, sakysim, vien tik tai, ką esu šiomis dienomis matęs ir išgyvenęs! Mes išvykome į mišką pasitikti banditų. Kelias ėjo pro vieno ūkininko sodybą... Mūsų vadas, žydas Goldmanas...

— Ar tas pats dažų fabrikantas iš įmonės "Raudonasis saulėtekis", Valentina?

— Tas pats. Klausykite — Goldmanas įsakė mums sustoti ir apsupti sodybą. Mes įsiveržėme į vidų. Viduje radome tik tris žmones — porą senukų ir jauną mergaitę, jų anūkę. Mergytė buvo gal 15-16 metų amžiaus. Goldmanas puolė prie mergaitės ir ją išprievartavo, po jo dar du rusai — mūsų politrukai. Tada politrukai įsakė ir mums išprievartauti mergaitę ir senutę!

— Na?!

— Mūsų tarpe atsirado tik trys rusai nuo Pečioros ežero, kurie pakluso. Vėliau senukai ir mergaitė buvo apipilti žibalu ir uždegti!

— Ar jie dar buvo gyvi?

— Taip, Robertai — jie dar buvo gyvi!

— Kalbėk toliau, Valentina!

— Miške susidūrėme su miško broliais. Čia pakliuvo į mūsų rankas vienas sužeistas laisvės kovotojas. Aš pats jį būčiau paprasčiausiai nušovęs, bet neleidiama! Mes jį surišome spygliuota viela ir perpiovėme pilvą. Rusai nupiovė jam lyties organus — tu negali įsivaizduoti, kaip jis bliovė! Tada — bet po gana ilgo laiko — rusai nagnais suskaldė jam galvą. Visa tai įvyko labai iš lėto — jiems netgi buvo juokinga, kad jo kaukolė tokia deformuota. Pagaliau jis mirė...

Aš pajutau dūrį širdin — juk tai galėjo būti Raimas! Bet Valentinas kalba toliau:

— Mes praėjome keletą vieniškių, ir vis tas pats įsakymas — prievartauti! Visą laiką! Prievartauti moteris, mergaites — net vaikus! O paskui kankynės — krūčių nupiaustymas, žudymas. Tas pats su vyrais — spygliuota viela pančiojimas, ausų ir lyties organų nupiaustymas, pilvo ir krūtinės išdraskymas, pagaliau pribaišimas. — Valentino veidas išprakaituoja: — Bet kam gi tas, Robertai? Kodėl tik paprastai nenužudoma? Ir kodėl vėl šerjami, Herbertai? Juk ir aš — ir aš turiu kūdikį! Kam po velnių visa tai? Pasakykite man!

Herbertas užsidega naują cigaretę.

— Tu pats turi visa tai žinoti, Valentina! Juk mes drauge nedalyvaujame! Turėtumei gi savo draugus pa-

žinti! — Aš atsistojau: — Kas įsakinėja, Valentina?

— Kas — tik rusai! Mūsų politrukai ir... Goldmanas!

— Dabar tau turėtų būti aišku, Valentina, ką?

Jis žiūri į mane išplėstomis akimis.

— Kaip? — Aš nesuprantu!

Jau stovėdamas prie durų atsakau:

— Tik pagalvok, kas įsako žudyti ir prievartauti! Tada tau viskas paaiškės!

★

Atviromis akimis guliu tėvo kambary ir stengiuosi kontroliuoti savo mintis. Šalia manęs sėdi Elfi — aš jaučiu jos kūno šilumą. Vienintelė šiluma, kuri dar mane pasiekia. Visur kitur aplinkui šaltis.

Net ir dabar kartas nuo karto mane užgula keistas nuovargis. Ne, tai nėra baimė ar neviltis. Esu tik pavargęs ir tetrokštu poilsio. Anksčiau aš bijojau, bet šiandien visa tai labai ir labai toli nuo manęs. Žinau, kad neišsigelbėsiu, ir vien tas suteikia jėgų ir pasitikėjimo. Lygiai taip pat žinau, kad turiu ištverti savo pozicijoje, ir vėl tas priduoja jėgų. Bet kartais ateina pagunda — kad tik greičiau galas!

Elfi atsistoja ir preina prie lango.

— Ateina Herbertas su dviem vyrais.

— Kas jie?

— Nežinau — lauke jau tamsu. Spėju — Julius ir Kareelis.

Jie įeina vidun, aš pasikeliu ir graibausi cigaretės.

— Tikrai staigmena šiandien jus pamatyti! Tu net iš Rusijos spėjai sugrįžti, Julia!

Jis tik linteli galva. Aš pasuku galvą į Kareelį.

— Malonu tave vėl matyti, Kareeli. Bet iš tavo pusės taip labai neatsargu! Juk esu paženklintas žmogus, nuolat sekamas, ir jeigu paaiškės, kad tu pas mane laikaisi...

Jis šypteli. Ir tas jo šypsnyš išduoda nuovargį, net kaltę.

— Nesišaipyk, Robertai. Aš gi negaliu kitaip! Aš gyvenu vien tik dėl savo šeimos. Turėtumei šitai suprasti. Gerai tau, kai tu vienas.

Mudu su Elfi pasižiūrime vienas į kitą. Ji nuleidžia akis.

— Suprantama — aš neturiu šeimos, Kareeli, išskyrus motiną ir — Elfi.

— Tai visai kas kita, Robertai. Bet tu neturi vaikų!

— Teisingai, bet šiandien esu įsitikinęs, kad šiandien visi estai sudaro vieną didžiulę šeimą.

(Bus daugiau)

Smagu susitikti, nelengva atsiskirti

Puokštė įspūdžių iš neolitanų stovyklos

STASYS SANTVARAS

Daili, rūpestingai tvarkoma, ant ežero kranto stovinti Linkų vasarvietė šią vasarą priglaudė Korpi Neo-Lithuania stovyklą ir suvažiavimą. Aukšti ąžuolai, kaip Vytauto parke Kaune, gana platus ir gilūs vandenys pasimaudyti, irkliniai ir motoriniai laivai vandens sportui, aplinkos neužgožę rūstūs kaimynai sudarė palankias sąlygas neolitanų šeimoms saskrydžiui. Ir sulėkė jų -- jaunimo ir vyresnių (gal dar per anksti senimo terminą minėti!) -- gausūs būriai. Tikrai buvo smagu susitikti!

Nesimū metraštininko darbo -- net nebandysiu visų stovyklos ir suvažiavimo įvykių aprašinėti. Tą uždavinį gal atliks akylesni stebėtojai. Mane pagavo pagunda stabtėti prie puokštelės asmeninių įspūdžių, kurie jaučiau sujungdavo širdį.

Į Linkų Christiana Lodge, neolitanų stovyklon, atvykau rugpjūčio 31 d. labai ankstyvą rytą. Daili studentų pora -- mergaitė

ir vaikinai -- tą rytą mažiau, sia dviem valandom turėjo su trumpinti savo poilsį, nes stovyklos komendantas kol. Stakauskas įsakė jiedviem pasitikti mane Elkhartso geležinkelio stoty. Jei dėl kolegų neolitanų nemigo mano sentimentai buvo ramesni, tai tikrai dailios ir patrauklios mergaitės, per ankstybą rytelį pažadintos, man buvo gaila. Važiudamas galvojau, kad beveik kiekviena valdžia yra rūsti ir negailestinga. Tačiau mano pastikėjams gal ir smagiau buvo dviese keliauti! Žinoma, apie tai aš nieko neturiu žinoti...

Kai stovyklon atvažiavom, kaip operoj dainuojama -- dar "miegojo visa šalis". Ponia Linkuvienė, prašo mane į stovyklaujų sąrašą. Suskambėjo varpas, šaukiantis prie pusryčių stalo. Valgykloj ir prasidėjo tie pergyvenimai, kuriuos apibūdinau dviem žodžiais "smagu susitikti." Tačiau visų mielų ir brangių vardu nesuminėsi, visų žodžių neatsiminsi, kiekvieno at-

skiro susitikimo neaprašysi -- tai būtų per daug ilga pasaka!

Tą rytą dar buvau "laisvas", tai tuoj po pusryčių kaip senas irklininkas, pats vienas sėdau į valtį ir pasileidau per ežerogelmes į kitą pusę. Daugelį metų savo rankose neturėjau irklų, tad tom pastangom grįžau į tas dienas, kai, taip pat dažniausia vienas, irdavausi per žydą ir sriaunę Nemunėlį, Lietuvos upių karalių. Kelionė per Linkų ežerą man buvo retai pasitaikanti pramoga.

Apie vidurdienį erdvų ąžuolyną, kaip įvairiaspalviai vabalai, apgulė automobiliai. Atvyko Korpi Neo-Lithuania vyriausybė su pirm. inž. Vac. Mažeika, pasirodė ALTS-gos pirm. Vyt. Abraitis, dr. ir inž. Bart. kai su mano svajonep. Danguole, su Vinclovais atvažiavo Dirvos red. Jonas Čiuberkis su žmona, ak. k. ir besakyti, žalių kepurų toj girioj atsirado nemažiau, kaip žalių ąžuolų...

Pastogė man teko dalintis su Čiuberkiais ir Vinclovais -- prie dviejų moterų prisidėjo vienas pribūšis vyras! Kadangi red. Čiuberkis į mane viskreivai žiūrė, tai aš buvau linkęs išsikrausyti, bet, laimingom aplinkybėm susidėjus, likau po tuo pačiu stogu.

Absoliučiai tobulai laisvo žmogaus negali būti, tai ir mano laisvė pasibaigė su ta valanda, kai stovyklon iš New Yorko atvyko p. Genė ir kol. Ant. Diržiai, Mat. p. Santvarienė davė visus reikalingus įgaliojimus ir atidavė mane p. Diržienės globon. Aš jau buvau besvajojęs susirasti bostonietes filijas Dažytę, Rautkytę ir Vaičiūtę, pradėjau žvalgytis plačiau visam pasauly, ilgiau sustodamas tai prie vieno, tai prie kito žavaus moters pavidalo, bet rūpestinga ir globojanti ranka tuč tuojau nuo visų pagundų mane atitolino. Nelengvos buvo p. Genutės pareigos, bet aš stengiausi drausmei pasiduoti, nes šiame saskrydy man derėjo būti rimtam. Žmogaus rimtumas yra jau labai lengvai lankstoma ir laužoma sąvoka, bet gerai yra tas, kai nieko patvaresnio nėra. Balansą suvedus, turiu pasakyti, kad mano globėja buvo žavi, maloni ir nerūsti, tad esu jai dėkingas, kad ji neleido man klaidžioti Christianos ežero pelkėse...

Keletą malonių valandų ir įdomių pokalbių turėjau su kol. S. Adomaitiene ir D. Railiene, su toli nubėgusių dienų prie-teliu Br. Raila, o taip pat su dr. J. Baliau. Nors mudviejų nuomonės dėl poeto L. Giros ir šiame susitikime nesusiderino, bet mudu su kol. Raila, po ilgų metų nesimatymo turėjom daug įdomesnių pašnekėsčių, negu ta Girinė tema. Mūsų pokalbiai prasišė, kai su dr. Baliau ir Railom drauge nuvykom į Tabor Farmą, kur buvome tikrai bičiuliškai sutikti p. J. Bachuno ir p. Adomkavičių. Viešas nuširdus dėkui jiems už tą malonią viešnagę ir bičiulišką širdį.

Tačiau dar pabūkim neolitanų stovykloj ir suvažiavime, ku-

Verta pagalvoti, sako Korpi Neo-Lithuania filisterių veidai, klausant žurnalisto B. Railos minčių. Iš kairės: Vyt. Kasniūnas, Bronys Raila, dr. Eug. Noakas, Ant. Nakas. V. Gruzdzio nuotrauka

ris prasidėjo rugpjūčio 31 d. tuoj po pietų. Krūvoj posėdžių, kurie buvo gyvi, pilni diskusijų ir sumanymų, rūpestingai kolegų Valiukėno ir dr. Noako vadovaujami, mano ausį ir širdį itin jautriai užgavo jaunimo balsai. Paprastai, atvirai ir nuoširdžiai buvo tarta, kad Korpi Neo-Lithuania turi garsėti ne tik geru orkestru (dabar to paties kol. Modestavičiaus suorganizuotu Chicagoj) elegantiškų pokylių rengimu, bet ypač kultūrine ir intelektualine veikla. Jaunimas pasigendęs literatūros vakarų ir diskusijų apie liet. literatūrą, dailę, muziką, jie norėtų, kad filisteriai gyviau įsijungtų į Korpi veiklą ir dažniau suruoštų pasikaitas ir diskusijas viena ar kita mokslo ir visuomeninio gyvenimo tema. Tokie jaunimo pageidavimai, tai aukštuose kalnuose sužibę žiburiai, tai kultūrinio ir intelektualinio gyvenimo alks. Kai yra noro ir pasiryžimo -- paprastai nėra per daug sunku tikslų ir idealų siekti. Aš neabejoju, kad Korpi Neo-Lithuania nestokojanti intelektualinių jėgų, jau išgirdo tą jautrų jaunimo žodį.

Tuoju po iškilmingo suvažiavimo atidarymo buvo įdomi, apie mus ir mūsų gyvenimą nemažai minčių kelianti kol. Antano Diržio paskaita. Na, o tada atėjo tie įvykiai, kurie mane asmeniškai lietė. Prie kėdės mane pri-rakino nepaprastai jausmingi, kupini nuoširdumo suvažiavimo pirm. M. Valiukėno sveikinimo žodžiai. Kitą dieną stilingu ir apgalvotu sakiniu, be superlatyvų ir panegirikų praleido vyr. valdybos pirm. inž. V. Mažeika. Pagaliau atėjo jaudinanti minutė, kai teko tarti priesaikos žodžius ir atsiklaupyti prieš korporacijos vėliavą. Tokie įvykiai lieka atminty visam gyvenimui. Su giliu dėkingumu vyr. valdybai ir šiam suvažiavimui tuos įvykius minėsiu ir aš, kol per šią žemelę keliausiu.

Nuo seno dainose dainuojama, kad sunki yra atskyrimo valanda. Kaip ji nebus sunki, kad laikas taip greitai lekia, o reikia vėl skirtis su senais ir naujais bičiuliais, dar nespėjus nuo malonių pergyvenimų atvėsti. Man skyrimosi valandą sunkino seni draugai iš Kauno p. Jasiukaitienė ir kol. inž. J. Jasiukaitis, kol. S. Adomaitienė, mielieji Diržiai, kol. M. Valiukėnas, kol. Našliūnas, D. ir B. Railos, dr. J. Baly, nauji prieteliai Mažeikos, kol. Šimkus, kol. Stasys Virpša, kol. Stakauskas, o ir tie mano bendrabutininkai Čiuberkiai su Vinclovais. Tokiu atveju pajunti, kad laikas yra ypačiai rūstus mūsų priešas...

Skyrimosi vakaras prasidėjo prie stovyklos globėjo dr. Kriaučeliūno argentiniešku stiliumi kepamų avinų. Avino testamentas, kupinas gero humoro, paties dr. Kriaučeliūno skaitomas, itin gerai nuteikė stovyklos ir suvažiavimo dalyvius. Galvoju, kad neblogai veikė ir pats avinų kepsnys, užgeriamas vėsiu alumi. Susirinkus su "papildomu davinu" į barą, prasidėjo šokiai ir jaunimo dainos, kurioms, rodėsi, nebuvo ir galo. Darni, vieninga ir lietuviška dvasia švytinti neolitu-

anų šeima su regimu susijaudinimu šventė šiemetinį skyrimosi vakarą.

Kai avinai buvo suvalgyti ir alus išgertas, gerai nusiteikę susirinkom naujai perrinkto korporacijos pirm. inž. V. Mažeikos pastogėn. Čia ne tik savo grožiu ir sąmojumi, bet ir elegantišku vaizdumu prašvito p. Mažeikienė. Ant stalelių atsirado tokių delikatesų, kurie ir po avienos dar kuto gomurį. Anot kol. Našliūno, dangaus palaima yra tokias moteris turėti savo pašonėj! Prasidėjo pokalbiai, bandymas pažvelgti į rytojaus veiklą, o retkarčiais ir studentiška daina pro langus kilo į ąžuolyną. Atrodė, tuo ir baigsim penktąjį Korpi suvažiavimą Amerikoj.

Įsijudėjom į paežerę paskui nesamus "krikštų" naujos valdžios vyrus. O ten, prie ežero pro skystą debesėlį mėnulius šviečiant, radom merginų ir vyrų būrį. Reikia pasakyti studentų sąmokslas ir paruoštas "krikštus" buvo gerai sugalvotas ir dailiai atliktas.

Tai būtų buvęs tik elegantis jaunimo pokštas, jeigu po to nebūtų buvę dainų. Jaudinančių, nenorimų baigti, ne rėkiančių, bet gražiai dainuojamų atsiskyrimo dainų. Netrukus susidarė didelis ratas, tvirtai sukibo rankos ir kol. Augustinavičiūtės ar kitų kolegų-gų vedama, pradėjo skambėti daina, Aidėjo ežeras ir ąžuolynas, atrodė, kad dainų garsuose paskendo visa šilta vasaros naktis.

Po kurio laiko nuo ežero pakilom prie Mažeikų vasarinės, ten vėl susijungė tas pats vainikas. Nebuvo noro nei skirtis, nei dainas baigti. Buvo valandėlių, kai tik naktis pridengė mūsų susigėdimą: jaunimas dainavo Lietuvos herojinį partizanų dai-

nas, o mes, vyresnieji beveik nei vienas jų nemokėjom! Man pačiam teko išsipirkti eilių skaitymu. Atsistojęs prie apšviesto lango, paskaičiau savo naują eilėrašį Seredžiaus bažnyčią, kuriam nei geresnės nuotaikos, nei puikesnio rėmo nebuvo galima norėti. Paskui vėl daina, rodos, trokštanti prasiveržti pro visas tolumas iki Lietuvos krantų! Žinai, kad Diržiai (ir ne jie vieni) tą naktį nesumerkę akių, turėjo keliauti į lėktuvą ir skristi New Yorkan. Argi po to viso gali kas tarti, kad nėra smagu susitikti ir kad yra lengva atsiskirti?...

Kviečiame į CLEVELANDĄ

G. VASILIAUSKIEŲS KONCERTA

lietuvių iš:

AKRONO, YOUNGSTOWNO, DAYTONO, COLUMBUS, TOLEDO, PITTSBURGHO ERIE

ir kitų artimų ir tolimųjų miestų ir miestelių, kur ji negalės apsilankyti.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Korpi Neo-Lithuania stovykloje korporantės išsirikiavę vėliavų pakėlimui. V. Gruzdzio nuotrauka

Atviras laiškas Cuyahogos apskrities lietuviams

Aš nedviprasmiškai remiu Joną Nasvytį, kandidatą į Clevelando miesto tarybos narius iš to miesto 32 rinkiminės apylinkės.

Priežastis, kodėl aš noriu kreiptis šiuo laišku, glūdi tame, kad, kviečiant ir kitus lietuvius, kurie kalba ir veikia lietuvių prestižą ir pažangos reikalais, esu susidūręs su abejingais, net ir priešingais, šiame reikale padėti.

Tokia reakcija mane sukrėtė. Tačiau aš susilaikysiu išvardinęs viso to motyvus ir pasiaiškinimus. Jei J. Nasvytis stokatų geros moralės pagrindų, budrumo ir reikiamos patirties, aš, kaip jo bičiulis, dėčiau pastangas, kad jį atkalbėti nuo kandidatavimo.

Bet tam aš šį kartą nerandu pagrindo. Jei J. Nasvytis susilaukė paramos iš kitų tautybių žmonių, mes neturėtume jos suteikti mažiau.

Pasirodė, kad jis turi labai daug galimybių laimėti ir mes turėtume džiaugtis turėdami savo tarpe žmogų, užsimojusį ryžtis daug kaupti ir įtemptai rinkiminei kampanijai ir tai nebūtų mūsų kreditai, jei nesugebėtume jo paremti.

Esu įsitikinęs, kad J. Nasvytis savo energija ir inteligencija prilygsta bet kuriam esamų tarybos nariui.

Jaučiu tam tikrą pasididžiavimą, kai skaitau laikraščių vedamuosius ir randu Edvardo Katalino vardą minint, jam iškeliant ir siekiant gerų sumanymų įgyvendinimo ir parodant didelio aktyvumo. Privačiai ir viešai bet kurį susitikęs džiaugiuosi galėdamas tarti, jog tai vienas iš mūsų vyrų...

Katalinui kandidatuojant, pajėgios, praktiškos, net gi itakingos politinės jėgos pranašavo ir siekė jo nepasisekimo. Jūs žinote viso to rezultatus.

Išspūdis, kad Jonas Nasvytis negali laimėti, yra perdėm klaidingas. Jį remia ir dar daugiau remtų kitų tautybių žmonės, jei jie jautų mūsų nedalomą paramą.

I ką gi aš turėčiau šiuo atveju kreiptis? Į lenkus, italus, kroatų, vokiečius, slovėnus? Jei mes patys jo neremsime, kas gi jį privals remti?

Pamirškime savo privačius nusiteikimus ir bailumą, nepagrįstą kuklumą, ar, ko aš labiausia nenoriu prasitarti, pavydą.

Tiems, kurie J. Nasvyčio nemėgsta asmeniškai, gera proga išlyginti santykius, padėti išrinkti, nes jis savo gyvenime nėra tiek darbo ir pastangų šiam reikalui pašventęs.

O kuo mes jam galėtume padėti?

1. Sukelti pinigų. Doleris - kitas iš kiekvieno lietuvių sudarytų pakankamą fondą J. Nasvyčio ir Edv. Katalino rinkiminei kampanijai.

2. Prikalbinkite draugus ir kaimynus, gyvenančius 32-joje apylinkėje, kad balsuotų už J. Nasvytį, nors jūs pats ten ir negyvenate.

3. Paskambinkite jam ir paprašykite, kad prie jūsų namo jis išskabintų rinkiminį plakatą.

4. Kiekvienas užsidėkime po plakatą ant savo automobilio.

5. Privalėtume eiti ir kalbėti už jį ir platinti jo rinkiminę programą.

6. Visi dalyvaukime susirinkime rugsėjo 26 d., gyvename 32 apyl. ar ne.

7. Rinkimų dienoje, kas tik turime teisę, balsuokime už jį!

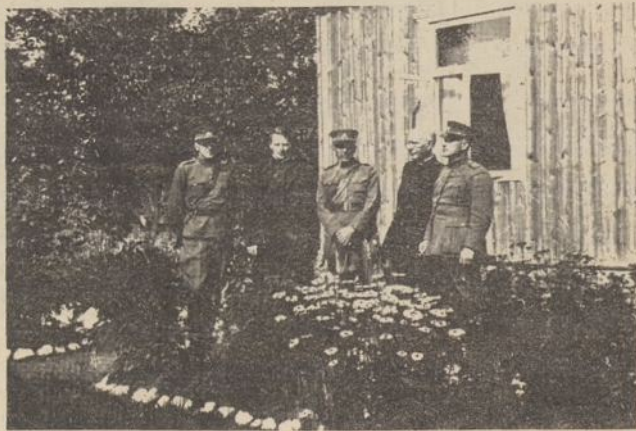
Noriu jus užtikrinti, kad Jonas Nasvytis tikrai dirba pasižventusias ir yra jau iškilęs pirmuosius kandidatus 32 apylinkėj. Mes neturime jo apleisti pusiaukelėj.

Pamirškime neigiamą nusistatymą.

Džiaukimės, turėdami ryžtingą ir gerų norų vyrą, stojusį dideliame bandyme. Nebūkime beširdžiai. Eikime atvirai į amerikoniškąją politinę areną.

Du miesto tarybos nariai iš trisdešimt dviejų mūsų mieste būtų dideliu laimėjimu ir pasižadėjimo šaltiniu šio krašto lietuviams -- visiems lietuviams, kur jie begyventų.

Su pagarba,
Juozas Mull-Muliolis

Velionis dr. kun. L. Gronis 1938 m. Andriejave, Kretingos apskr. Nuotraukoje iš kairės: kariuomenės kapelionas kun. dr. L. Gronis, kun. P. Bulvičius, mjr. Baltrimas, neatpažintas kunigas ir kpt. Žadvydas.

MIRĖ KUN. DR. L. GRONIS

Vokietijoje, Frankfurte, šv. Kotrynos ligoninėje, sirgęs kepanų vėžiu, rugpjūčio 20 dieną mirė kunigas dr. Ladas Gronis.

Velionis buvo gimęs 1896. IXI. 11 Kriokialaukio par., Alytaus apskr. 1920 m. baigė kunigų seminariją Kaune. Šveicarijoje, Friburgo universitete studijavo teologiją ir įgijo teologijos daktaro laipsnį. Grįžęs iš užsienio 1925-35 Vilkaviškio vyskupijos kurijoje buvo kancleris ir Dvasinio tribunolo teisėjas. 1935-40 karo kapelionas 6 pėst. pulke.

Be savo tiesioginių pareigų pulke, ėjo švietimo vadovo pareigas. Nebuvo jam svetimas ir plunksnos darbas. Parašė 6 pėst. pulko istorinę apžvalgą. Kun. dr. L. Gronis pamėgtą darbą nutraukė 1940 m. bolševikų brutali Lietuvos okupacija.

Vokiečių okupacijos metu, 1942-44 Vilniaus kunigų seminarijos profesorius. Artėjantis bolševikų frontas nutraukė ir šį darbą. Pasi-

traukęs 1944 m. į vakarus, Straubingo ir Landshuto apylinkėse dirbo pastoracinį darbą lietuvių tarpe. Persikėlė į Skotiją ir 1949-54 tęsė toliau kunigo pareigas ir redagavo "Išėvių Draugą".

Persikėlęs į Vak. Vokietijos dalį, 1954-62 buvo Vasario 16 Gimnazijos direktorium. Ligos kamuojamas iš pareigų pasitraukė.

Kun. dr. L. Gronis veikė ir labdaros srityje, nuo 1955 m. eidamas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininko pareigas Vokietijoje.

Velionis palaidotas Dieburgo (Hessen) kapinėse 1963 m. rugpjūčio 23 d.

O. Žadvydas

BETTER LAWNS AND GARDENS CO.

V. Apaniaus vadovaujama, atlieka sodininkystės patarimus ir patarimus. Be to galite nusipirkti pievoms trąšų, chemikalų, sėklų ir įvairių augalų. Prie progos užsukite ar paskambinkite:

503 Richmond Rd.
Richmond Hts., Ohio
Tel. 382-1606

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Newyorkiečių jaunoji karta (1962 m. gimimo) savo gegužinėje p. Arūnų sodelyje. Iš kairės: Marius Gustaitis, Janytė Sirusaitė, Danutė Bačanskaitė, Juozas Vaitkus, Dainius Virbickas, Algis Kezys.

EAGLE STAMPS SAVE YOU MORE AT MAY'S

MAY'S BASEMENTS

Mūsų pačių fabriko ženklų!

Įkainuotos sutaupos!

Tarleton DELUXE

Išėiginiai marškiniai

65'' dakrono polyesterio

35'' išsukuotos medvilnės

SKALBK IR DĖVĖK

3.39
3 už \$10

Normalios apykaklės su pastoviais tiesintuvais. Prisegamos apykaklės, išverčiami rankogaliai, didelės perluotos sagos, pilno dydžio marškinių galai. Dydžiai 14 iki 17. Rankovės 32 iki 35.

Mūsų pačių fabriko ženklas

Sportiniai marškiniai vyrams

100'' medvilnės skalbiami

2.99

- Lygios ar prisegamos apykaklės
- Pastovūs apykaklių tiesintuvai
- Su kilpomis apykaklių sagos
- Medvilnės pledai, lygūs, dryžuoti

Dydžiai: maži, vidutiniai, dideli, ekstra dideli

Primami užsakymai paštu ir telefonu... Skambinti CH 1-3070
BASEMENT'S MEN'S FURNISHINGS DEPARTMENT -
THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND BRANCHES

ANKSTYVAS IŠPARDAVIMAS!

Toddler 1 gabale medvilnės poplino

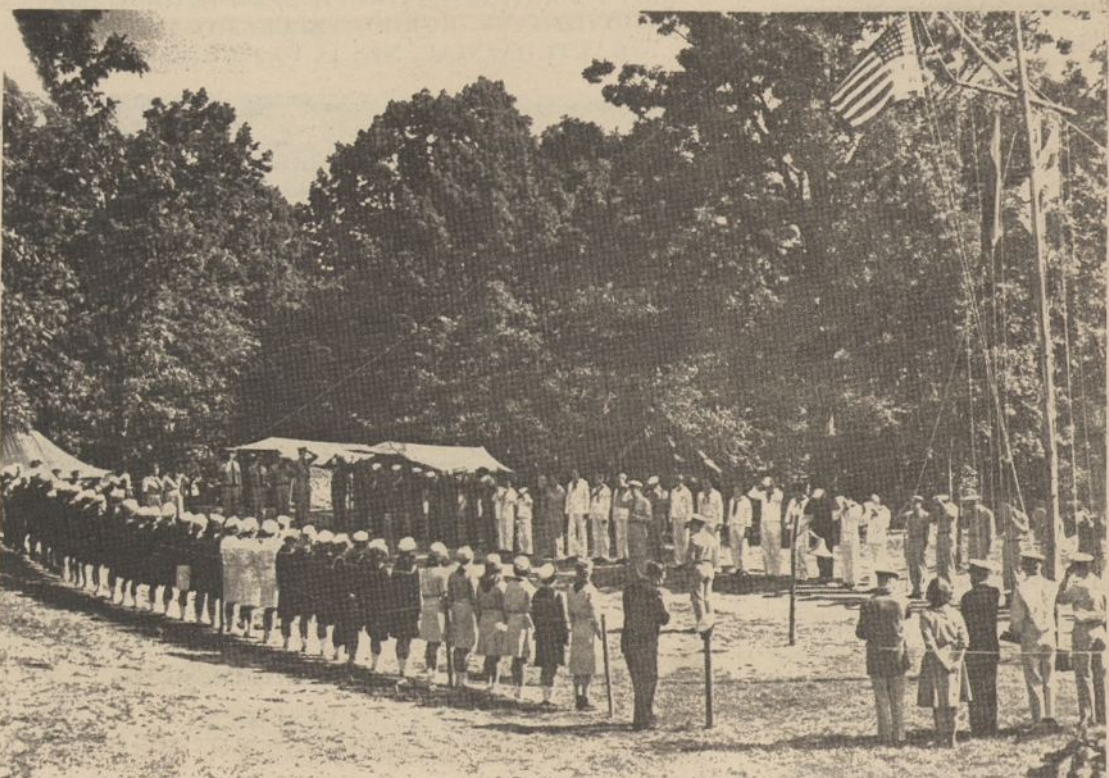
Sniego rūbai

DYDŽIAI:
2, 3, 4

3.99

Medvilnės poplino sniego rūbai (snowsuits) su prijungta galvos danga. Sunkaus rajono pamušalu, vilnoniais rankogaliais. Raudoni, mėlyni, rudi, žali ir pilki.

Primami užsakymai paštu ir telefonu... Skambinti CH 1-3070
BASEMENT INFANTS DEPARTMENT - THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND BRANCHES

Vaidas iš įvykusios Jūrų Skautijos stovyklos Michigane.

L. Knopfmillerio nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

JUDRUS SAVAITGALIS
CLEVELANDE

Praeitą savaitgalį Clevelando lietuvių visuomenė vėl buvo išjudinta šventiškos nuotaikos, Tautybių Parodoje ir pasirodymuose gražiai reprezentuojantis ne tik meno srityje, bet ir garsinant lietuvių vardą išrinkus lietuvių Ingridą Stasaitę iškilčiausia piliete.

Vaidilos Teatro balius sutraukė pilną šv. Jurgio parapijos salę, tuo pavyzdinčiai pradedant Clevelando parengimų sezoną. Balyje, kurio metu programą atliko Rytų Babicko vadovaujamas vyrų oktetas ir balerina Livija Kasperavičiūtė, matėsi ir svečių iš tolimųjų miestų, jų tarpe teatralai iš Chicagos: Sofija Adomaitienė, Alė ir Algis Kėželiai, Česlovas Rukuiža, viešnia iš Australijos solistė Genovaitė Vasiliauskienė, dr. Saldukas su poniu iš Washingtono, prelatas Vytautas Balčiūnas iš Italijos, kun. Norius iš New Yorko, kun. Paškus iš Erie ir kt. Parengime dalyvavo taip pat šv. Jurgio parapijos kelbonas B. Ivanuskas.

Clevelando visuomenė praleido jaukų ir kultūringą vakarą vietos teatralų kruopščiai ir rūpestingai paruoštame balyje.

Tautinės srovės veikėjas Steponas Nasvytis jo 80 metų sukakties proga Čiurlionio ansamblio namuose susilaukė gausų būrį svečių, gražių linkėjimų ir dovanėlių. Kiek arčiau į tą minėjamą pažvelgsime artimiausiam Dirvos numeryje.

Judrų ir veiklų savaitgalį apvainikavo PLB valdybos posėdžiai, vykę rugsėjo 16 ir 17 dienomis inž. Algirdo ir Brigitos Nasvyčių namuose. Ta proga į Clevelandą atsilankė ir PLB naujasis pirmininkas p. J.J. Bachunas, kaip visad, judrus ir gyvas,

Clevelande gyvenantis dailininkas Antanas J. Vaikšnoras su žmona Laura ir dukterimis Audia, Debora ir Kristina domisi lietuviška spauda.

nešinas glėbį įvairių sugestijų, darbų ir sumanymų.

Apie PLB naujus užsimojimus naujoji PLB valdyba painformavo spaudos atstovus rugsėjo 17 d. 9 val. vakare.

AUGANTI SLA BROLIJA

Neseniai įvykęs SLA 14 kuopos vasaros pobūvis Vytauto ir Noros Brazilių sodijoje praėjo darnaus broliškojo bendravimo ženklu. Į pobūvį atsilankė per penkiasdešimt kuopos narių su šeimomis ir svečiais. Pobūvio dalyvius maloniai nuteikė tolimoji viešnia P. Rastenenė - Baltrukonytė, iš Baltimorės, išmūšis Clevelando dailininkas Antanas J. Vaikšnoras, Clevelando Simfonijos Orkestro smuikininkas Vytautas Kušleika su poniu.

Vaišes paruošė Nora Braziliūnė, kuriai talkininkavo F. Baranauskas, J. Barauskas, J. Čėsna, Kazys ir Ona Karpiai, V. Kušleika, Justinas ir Marija Misčikai, A. Praškevičius, P. Šukys,

A. J. Vaikšnoras ir J. Vilčinskis.

SLA 14 kuopos brolia pagrausėjo net penkiais jaunumečiais nariais ir dviem suaugusiais. Visos naujos apdraudos sudaro bendrą \$11.000 sumą. Naujausi Vaikų Skyriaus Terminuotų Apdraudų nariai buvo dailininku Antano ir Lauros Vaikšnorų dukrelės apdraustos po \$2.000 kiekviena. Pobūvy dalyvė V. ir J. Kušleikų vaikučiai, sūnus Jonas Vytautas ir dukrelė Karen Rūta, taip pat priklauso 14 Kuopos Vaikų Skyriaus terminuotų apdraudų nariais. Įžymiųjų čiagiminių lietuvių, Vytauto Kušleikos ir Antano Vaikšnorų išsiungimas į seniausią JAV lietuvių sambūrį SLA, vra gražus ir sektinas pavyzdys mums visiems, kaip reikia branginti savus garbingos paskirties sambūrius. Kas domisi SLA paskirtim ir norėtų į jį įstoti, prašomi kreiptis į Ohio valstijos Centrinį organizato-

rių — 14 kuopos pirmininką, Vytautą A. Brazilių, 1822 Knowles Ave., Cleveland 12, arba skambinti telefonu MU 1-9404 popiečių metu.

Jaunimo rašinių konkursas
SLA 136 kuopa skelbia vietinio jaunimo rašinių konkursą.

Tema — Ką SLA galėtų duoti jaunimui.

Rašinyms negali būti trumpesnis, negu trys mašinėlės spausdinti, vieną eilutę praleidžiant, puslapiu. Galima ir ranka rašyti.

Geriausiems rašiniams, originalių temos išvystymu ir savarankiškai apdorotiems, skiriamos trys premijos: pirmoji — \$25.00, antroji — \$20.00 ir trečioji — \$15.00. Be to, laimėjusieji premijos rašiniai bus paskelbti spaudoje (be atskiro atlyginimo).

Konkurse kviečiamas dalyvauti gyvenantis Clevelande bei jo priemiesčiuose abieju lyčių jaunimas iki 18 metų amžiaus. Gali dalyvauti ir nepriklausą prie Susivienijimo.

Rašiniai pasirašomi slapyvardžiais. Tikros žinios — autoriaus vardas, pavardė, amžius ir adresas — pridedamos uždarame voke.

Jury komisija sudaro: pirmininkas — Vl. Brazilius ir nariai — B. Auginas ir J. Stempuzis.

Rašiniai turi būti gauti iki š. m. gruodžio 1 dienos imtinai. Prašoma adresuoti B. Auginui, 2838 Hampshire Rd., Cleveland, Ohio, 44118.

Premijų įteikimo vieta ir laikas bus paskelbta vėliau.

Kuopos Valdyba

Pakeltomis burėmis

Clevelando Jūrų Skautų Vietininkijos v. v. Alg. Andrašiūnas ir jūrų skautė Laima Juodytė, pasinaudodami Darbo Dienos savaitgalio, atliko ilgesnę kelionę Erie ežerą.

Su "National One — design" klasės ilgio jole iš Edgewater Marina uosto išplaukė į Sandusky salas. Sėkmingai nugalėję bangotą ežerą, atsidūrė prie Huron upės žiočių.

Vėjui kaitaliojantis iš šiaurės į šiaurės vakarus, mūsų buriuotojai buvo priversti dažnai keisti kryptį, kad galėtų apsukti Cedar Point iškyšulį. Dūžtančios bangos nuolat taškė vandens į laivą. Dažnai teko naudoti vandens pompą, o sustiprėjus vėjo spaudimui į bures, nutrūko dešiniojo vanto varžtas. Tačiau greitai orientacija išgelbėjo pastatą nuo avarijos. Kol vienas laikė jolę prieš bangas, kitas bemačiant sutvarkė vanto varžtą.

Šioje kelionėje išbūta ant ežero 18 valandų ir padaryta apie 80 jūrmilių. Abu buriuotojai įsigijo patyrimą savarankiškame buriavime, susipažino su Erie ežero klastingais vėjais, bangomis ir srovėmis. V. v. Alg. Andrašiūno teigimu, jūrų skautė L. Juodytė turi gerų davinį tapti savarankiška buriuotoja.

Parodos atidarymas

Adomo Galdiko parodos atidaryme apie jo kūrybą kalbės dailininkas Mindaugas Nasvytis.

Kadangi mūsų veterano dailininko paroda plačiai domisi ir amerikiečiai, tai trumpą Galdiko kūrybos apžvalgą anglų kalba padarys dail. Ant. Vaikšnoras.

Parodos atidarymas įvyksta sekmadienį, spalio 6 d., 4 val. p. p., Čiurlionio ansamblio namuose.

* INGRIDĄ STASAITĘ išrinkus iškilčiausia naująja piliete Clevelande, iš to džiaugsmo Dirvos redakcija per skubotumą sukeitė fotografijų negatyvus ir patalpino klaidingą nuotrauką.

Dėl šios klaidos Ingridą Stasaitę ir Dirvos skaitytojus prašome atleidimo.

• Al Frankel, ilgametis Dirvos skelbimų agentas, staiga mirė penktadienį, rugsėjo 13 d., 3:30 val. p. p.

Jau kuri laiką negalavęs, Al Frankel tenkinosi vien Dirvą antrindamas skelbimais. Širdies priepuolis nutraukė jo pamiltą ilgametį darbą lietuviško laikraščio gėrbūviui.

Al Frankel šeimai ir artimiesiems Dirvos redakcija reiškia gilią užuojautą.

REIKALINGA PORA

kilimų ir baldų valymui Bissell būdu.

Sienų plovimas ir kt.

Skambinti:

SH 9-6969

(106, 107)

**J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR**

East Cleveland

8 kamb. 1 šeimos namas netoli Euclid Ave. 1½ vonios, kilimai, ekstra kamb., 3 aukšte, garažas. 60x145 sklypas. \$13,500. Įmokėjimas \$500.00.

Šv. Jurgio parapijoje

6 kamb., 2 vonios, erdvus rūsys, nauji variniai vandens vamzdžiai, nauji elektros laidai, naujas gaso pečius. Aluminijaus dvigubi langai, garažas. Atskiras įėjimas į 2 aukštą. Tinka vienai šeimai arba dviem. \$12,200.

8 kamb. atnaujintas ir sumodernintas. 2 garažai, geras sklypas. Bonna Ave., slovenų rajone. Prašo — \$13,900.

2 šeimų, 6-6, po 3 miegamus, 2 nauji gazo pečiai, reikia remonto. Nėra garažo. \$11,500.

2 šeimų, 5-7, gerame stovyje, 2 gazo pečiai, 2 garažai. Netoli šv. Jurgio parapijos. \$13,700.

2 šeimų, 6-4, gazo šildymas, 2 garažai. \$12,500.

2 šeimų, 5-6, 2 gazo pečiai, 3 garažai, \$9,800.

Investavimui

4 šeimų — \$10,800.

6 šeimų, 4-4-4-4-4; pajamos 300 dol. į mėnesį. Nėra didelis įmokėjimas. \$23,500.

3 šeimų ir 3 ekstra kamb. \$7,800.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir John Lorenz
13229 Superior Ave.
UL 1-6666

IŠNUOMOJAMI GYDYTOJUI IR DANTISTUI KABINETAI

virš Superior Savings
and Loan patalpų,
East 68 ir Superior gt.
kampas.

Teirautis telefonu:
HE 1-2497.

PARDUODAMAS NAMAS

Vienos šeimos mūrinis

4 miegamieji, vidurio angos stiliaus, saulės kambarys, pusryčių kambarys, prausykla ir didelė, moderniška virtuvė.

Butas trečiame aukšte jauniui. Pakankamas skaičius spintų ir dengta pastogė. Daugeli patogumų papildo pievos purškimo sistema.

Liuksusiniai statytas ir gerai prižiūrėtas namas vienoje gražiausių East Clevelando gatvių, į pietus nuo Euclid Ave., Christ The King parapijoje.

C. RAY BILLINGS

Realtors

MU 1-4497

(104, 105, 106)

PARDUODAMAS NAMAS

Naujos parapijos rajone skubiai parduodamas vienos šeimos, su 2 miegamaisiais, namas labai prieinama kaina. Garažas automobiliui. Kaina \$17,000.

Skambinti ZIG REALTY

Mrs. Alex

IV 1-3542

(106, 107)

PARDUODAMAS NAMAS rytų pusėj

Naujosios parapijos ir šv. Kryžiaus rajone į šiaurę nuo Lake Shore Blvd., prie laivelių prieplaukos ir t.t. Patogus, 3 miegamųjų kolonijinio stiliaus su moderniška virtuve, dideliu garažu, aptvertas šoninis porčius.

Tik \$21,400.

Clara Ehlert

KE 1-1723

JEAN GEIGER CO.

Realtors YE 2-7247

HOUSE FOR SALE

3-FAMILY

Good rental area, E. 49th off Superior; \$250 mo.; furnished; \$12,700. By owner. AC 6-9558.

UNIVERSITY HTS.

Spacious 8-room colonial, 2½ baths, large modern kitchen with built-ins; luxurious carpeting, drapes. Move in condition. Close to schools, bus, shopping, temples. Shown anytime by appointment.

Will take best offer over \$21,500. BY OWNER. YE 2-9671

PARMA SPLIT LEVEL ON 1 ACRE WOODED LOT.

4 bedrooms, 2½ baths, carpeting, drapes, rec. room with fireplace. Built-ins in kitchen. Double garage. Close to shopping and buses. Phone: 888-1592.

PARMA LABOR SAVING BRICK RANCH

Attached garage, basement, low taxes; vacant. Excellent cond. near everything. OPEN SUN. 2-5 2830 Fortune Ave. Phone: 842-3422

Skaityk ir platink
DIRVĄ

"AUSTRALIJOS LIETUVIŲ AMBASADORĖS"

GENOVAITĖS VASILIAUSKIENĖS KONCERTAS

Solistė Genovaitė Vasiliauskienė

DETROITE

Šeštadienį, Rugsėjo 21
Lietuvių Namuose

Pradžia 7:30 vakare
Rengia
D. L. K. BIRUTĖS
Detroito skyrius

CLEVELANDE

Šeštadienį, Rugsėjo 28
Šv. Jurgio Parapijos Salėje

Salė atdara 7 val. Pradžia 7:30 val.
Bilietai \$1.50, \$2.00, \$2.50. Jaunimui \$1.
Rengia ALTS. Clevelando skyrius

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS
EARN

4 1/2%

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL 2:30 P.M.

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND REMODELING
LOANS

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

KAS IR KUR?

• Adv. J. Bagdžiūnas-Borden įstojo į A. L. T. Sąjungos Chicagos skyrių ir žada jame aktyviai reikštis.

• Prel. M. Krupavičius, Cicero, Ill., siūsdamas savo piniginę auką Rezoliucijoms Remti Komitetui, rašo: "... Bet juo didesnis pavojus, juo daugiau turime šaukti ir veikti stipriai susibūrę į glaudų vienybės ratą, kad neparodytumėm savo tylos sutikimo su kupčiauvimu kitų laisve. Yra 'naujienu' ir 'senienų', kurie kaišios pagalius į Jūsų ratus... Tepadedu Jums Dievas..."

• D. L. K. Birutės Draugijos, Los Angeles skyrius šį rudenį vėl ruošia didelį balių, kuris įvyksta š. m. spalio mėn. 26 d., 8 val. vakaro, erdvioje St. Nicholas Auditorijoje: 2308 West 3rd St., Los Angeles, Calif. Los Angeles lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti birutiečių rudens baliuje ir paremti jų gerus tikslus. Numatyta įdomi vakarui programa, Mykolo Krafto žinomas orkestras, skanūs užkandžiai ir įvairūs gėrimai — ir visų svarbiausiai — mūsų miešiams svečiams sudaryti linksma ir jaukia šeimyninė nuotaiką. Įėjimas asmeniui 4 doleriai, nedirbantiems studentams 2 doleriai. Tad ruoškitės rudens baliui, birutietės jūsų laukia.

S. E.

• New Jersey Lietuvių Taryba paskyrė \$100.00 auką Rezoliucijoms Remti Komiteto planams ir žygiams realizuoti. New Jersey Lietuvių Tarybos vadovybė sudaro: pirm. inž. V. Melinis; vicepirmininkai — I. Dilienė, E. Trečiokienė ir A. S. Trečiokas; sekr. W. J. Dilis; fin. sekr. P. Purnas ir kasininkas J. Kralikauskas.

IŠ ALT S-GOS CENTRO VALDYBOS POSĖDŽIO

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba po vasaros atostogų pertraukos š. m. rugsėjo 12 d. S-gos pirmininko Vytauto ir Stellos Abraičių bute buvo susirinkusi posėdžio, kuriame apsvarstė Sąjungos Seime priimtus nutarimus ir aptarė eilę kitų reikalų bei planą jų vykdymui.

Sąjungos valdyba, pradėjusi naują kadenciją, be abejo, turės užbaigti savo dar neatliktus darbus, tačiau laukia ir eilė naujų užsimojimų. Vienas iš nebaigtų Sąjungos uždavinių tebėra vis dar dėl nenumatytų kliūčių užsitęsęs A. Smetonos monografijos išleidimas, dėl ko ir prenumeratoriai jau netenka kantrybės, tačiau tikimasi, kad greitai laiku ji pasirodys.

Sąjungos pirm. V. Abraitis painformavo apie Korp! Neo-Lithuania stovyklą, kurios uždarymo savaitgalį jis buvo nuvykęs ir turėjo progos sutikti daug Sąjungos veikėjų ir pasidalinti mintimis įvairiais Tautinė Sąjungą liečiančiais klausimais. Be to, pirmininkas supažindino su skyrių prisijungtais raštais, būdingesnius iš jų raskaitydamos.

Buvo persvarstytas Sąjungos atstovų Amerikos Lietuvių Taryboje klausimas, rvišium su įvykstančiu ALTo suvažiavimu Chicagoje. ALT S-gos delegatais yra: E. Bartkus, dr. S. Biežis, T. Blinstrubas, J. Jurkūnas, K. Karpis, dr. Br. Nemickas ir A. Trečiokas.

Dr. B. Nemickas, neseniai grįžęs iš PLB Seimo Toronte, papasakojo savo įspūdžius. Diskusijose gyvai reikšėsi A. Senikas ir P. Ališkauskas, atkreipdami dėmesį į Sąjungos išdoro pildymą.

kr.

1963 m. rugsėjo mėn. 14 d. Clevelande įvykusioje Tautybų Šventėje vyko iškilmingas naujųjų JAV piliečių pagerbimas. Tos šventės metu išrenkami ir du iškilniausieji piliečiai. Malonu pažymėti, kad šiais metais į iškilniausius piliečius buvo išrinkta Clevelando jauniosios kartos veikli lietuvaitė Ingrida Stasaitė. Nuotraukoje matome Ingridą Stasaitę priimant diplomą iš Cuyahogos apskrities Jaunamėčių Teismo teisėjo (italų kilmės) Angelo G. Gagliardo.

Chicagos ir jos apylinkės organizuotos lietuvių visuomenės deklaracija

Chicagos Liet. Organizacijų Atstovai, atsiliepdami į Balso Vajaus 1963 m. Vykdymo Komiteto kvietimą, susirinkę mūsų Tautos šventėje, rugsėjo 8 d., 1963 m. p. V. Šimkaus Sodyboje ir išklause Balso Vajaus Vykdymo Komiteto pranešimą ir Lietuvos Konsulo Dr. P. Daužvardžio, ALT pirm. L. Šimučio, Dr. J. Jerome, Noros Gugienės, Prof. Dr. J. Balio bei atskirų liet. Organizacijų Atstovų kalbas, vienbalsiai nutarė padaryti šią organizuotą Lietuvių Visuomenės deklaraciją:

Chicagos Apskritis Balso organizuojamam Labdarybės Vajui 1963 m. lapkričio mėnesį vienbalsiai pritariame. Norime, kad kiekviena liet. organizacija ar liet. vienetas nuoširdžiai ir besąlyginiai prie jo dėtųsi. Labdarybė nėra tik Balso reikalas — mes visi ją savotiškai savinamės, nes visų yra pareiga ir net privilegija gelbėti vargstantį lietuvi.

Todėl mes Balso sumanytą Labdarybės Vajų laikome visos Chicagos ir Apylinkės Lietuvių Labdarybės vajumi. Mes, taip pat, skelbiame lapkričio mėnesį 1963 metų lietuviškos labdarybės mėnesiu Chicagoje.

AUKOTI IR AUKOTIS...

Organizuota Lietuvių Visuomenė ragina visus lietuvius per lapkričio mėnesį ne tik aukoti, bet ir aukotis: organizuoti vajų rinkėjus, patiemis jungtis į jų eiles, aktyviai dalyvauti vajuje ir kaip liet. organizacijai ir kaip pavieniams asmenims. Toliau gyvenančius lietuvius, įeinančius, tačiau, į Chicagos hemisferos sąvoką, kviečiame patiemis pasiūsti savo duoklę labdarybei, nes, galimas daiktas, kad nuo šaliau gyvenančių gali mūsų rinkėjas ir nepasiekti.

Raginame asmenines aukas padaryti tiek svarias, kad jos ne tik pasiektų Vajaus pasirinktą

tikslą -- 25,000 dolerių -- bet net jį viršytų.

VISPUSIŠKA LABDARYBE

Mes taip pat žinome, kad vargstantis lietuvis yra lygiai šalpos reikalingas, ar jis būtų čia, Chicagoje, ar užjūryje. Štai dėl ko šis labdarybės vajas turi būti vispusiškas ir apimti tiek užjūrio, tiek vietos lietuvių šalpa.

MŪSŲ DEKINGUMAS

Organizuota Lietuvių Chicagos Visuomenė užgria Balso Vadovybę už drąsą imtis didelio darbo: pakleboni kiekvieno chicagiečio lietuviu duris ir širdį, prašant aukos vargstančiam broliui. Mūsų Balfui, Lietuvos Dukterų Draugijai ir visoms kitoms liet. organizacijoms, vykdančioms mūsų labdaros darbą, reiškiamo savo padėką ir žadame savo paramą.

Jei visos liet. organizacijos aktyviai prisidės, jei kiekvienas lietuvis nuoširdžiai ir duosniai šį vajų remis -- mes išvengsime lietuviško vargo.

Tad vainikuokime šiuos lietuvių našius 1963-čius metus šimtaprocentiniai pasisekusiu Labdarybės Vajumi!

Težino visi, kad mes, lietuviai, galbėdami savo brolių varge, esame visi kaip vienas!

Organizuotos Chicagos Lietuvių Visuomenės Vardu: Amerikos Lietuvių Taryba ir Chicagos Lietuvių Taryba, Amerikos Lietuvių Telsininkų Draugija, BALFAS: Chicagos Apskritis ir Skyriai, Buv. Anglijos Lietuvių Klubas, Chicagos Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla, Chicagos Lietuvių Moterų Klubas, Chicagos Ateitininkai Sendraugiai, Vyresniosios Giedrininkės ir Korp! Giedra, Dainavos Ansamblis, Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija, Illinois Lietuvių Inžinierių Draugija, Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija, Illinois Liet. Gydytojų Pagelbinis Moterų Vienetas, Kunigaikštienės Birutės Karių Šeimų Moterų Draugija, Lietuvių Fronto Chicagos Sambūris, Lietuvos Dukterų Draugija, Lietuvių Opera Chicagoj, Lietuvių Prekybos Rūmai, Lietuvių Skautų Sąjunga, Chicagos Skyrius, Lietuvių Skautų Seserijos Vadija, L.S.T. Korp! Neo-Lithuania, Lietuvių Skautų Brolijos Vadija, Jūrų Skautai, Lietuvių Studentų Sąjungos Chicagos Skyrius, Lietuvos Ūkininkų S-ga, Lietuvių Tautinės S-gos Chicagos Skyrius, Lietuvių Žurnalistų Sąjunga, Marquette Parko Namų Savininkų Klubas, Santaros-Šviesos Federacija, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, A. Stephens Ansamblis, Vasario 16-sios Gimnazijos Rėmėjai, Vilniečių Sąjunga.

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

• JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos pirmininkas Jonas Jasaitis ir sekretorius Kostas Januška, grįždami iš PLB seimo įvykusio Toronte, buvo sustoję Detroito, kur turėjo pasitarimą su vietos apylin-

kės valdybos atstovais ir liuanistinės mokyklos vedėju. Pasitarime buvo plačiai paliesti švietimo, bendruomenės darbuotojų suvažiavimo ir kiti reikalai.

• PLB seimo metu Toronte Lietuvių Bendruomenės Kanados krašto ir JAV Centro Valdybos turėjo bendrą pasitarimą, kuriame buvo aptarti III-sios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės rengimo, praėjusios šokių šventės, jaunimo ir kiti abiejų kraštų bendruomenės liečiantys klausimai.

• JAV Lietuvių Bendruomenės ketvirtosios Tarybos rinkimams praversti Vyrčiaus Komisiją Centro Valdyba sudarė Clevelande. Ją sudaro: Pranas KARALIUS (pirmininkas), Petras BALČIŪNAS, Kazys S. KARPIUS, Vida KASPERAVIČIŪTĖ ir Zigmas PECKUS. Komisijos adresas: Pranas Karalius, 3406 Beechwood Ave., Cleveland, Ohio, 44118.

Pirmąjį pasitarimą su vyr. rinkimų komisija rinkimų pravedimo reikalais turėjo LB Centro Valdybos pirmininkas Jonas Jasaitis la n kydamasis Clevelande. Šiuose rinkimuose bus renkama šešiomis rinkiminėmis apygardomis. Rinkimai įvyks 1964 m. gegužės mėn. pradžioje.

• Zigmas Domeika, Venecuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, grįždamas iš PLB seimo, buvo sustojęs Chiagoje, kur turėjo pasitarimą - pasikalbėjimą su JAV LB Centro Valdybos atstovais. Z. Domeika pageidavo didesnės paramos vadovėliais ir kitomis knygomis Venecuelos lituanistinėms mokykloms.

JAV LB Centro Valdyba šį klausimą plačiau nagrinės ir mano atitinkamą Kultūros Fondo išleistų vadovėlių skaičių perleisti PLB Valdybai, kad ji aprūpintų Pietų Amerikos kraštus.

KJ.

BOSTON

Gražus ūkis

Važiuojant iš Bostono Brocktono kryptimi ne vienas mašinų vairuotojas pravažiuoja vietovę, vadinama Avon, Mass. (274 Page St.). Toje vietoje prieš 12 metų apsigyveno ir gražiai įsikūrė p.p. Svilai. Jų ūkis susideda iš 17 akrų žemės ploto ir keliolikos pastatų. Palyginus, žemės neperdaugiau, tačiau tuose pastatuose randasi apie 5030 vištų. Tai iš tikrųjų gražus vištų ūkis, kurį p.p. Svilai aptarnauja be nuolatinių samdomų darbininkų. Ūkis sumodernintas. Jame randasi visos reikalingos mašinos, kurių pagalba galima kiaušinius sverti, rušiuoti ir net peršviesti. Kiaušiniai į rinką ar pavieniams asmenims, parduodami visada šviežūs ir urmo kainomis.

Ponai Svilai šį ūkį nusipirko 1951 m. Tada turėjo vos kelis šimtus vištų. Šiandieną matome net 5000. Tai »granomės Birutės Svilienės, baigusios Dotnavos žemės ūkio Akademiją, lengvo darbo vaisiai. Ponai Svilai yra jautrūs ir lietuviškiems reikalams. Per Lietuvių Fondo Bostono skvriaus narį Bronių Utenį jie naaukojo liet. fondui 50 dol.

Negalima nepaminti ir p.p. Svily sūnaus Algimanto, kuris studijavo ir baigė Waltham elektronikos institutą. Dabar dirba savo specialybėje. Be to, Algimantas priklauso Korp! Neo-Lithuania ir šiemet jis yra Bostono skyriaus pirmininkas. Linkime p.p. Svilams gražios ateities.

Bronius Utenis

Brangiai motinai

SOFIJAI AVIZONIENEI

mirus, Dr. VYTAUTUI AVIZONIUI ir šeimai gilią užuojautą reiškia

New Yorko Lietuvių Gydytojų Gydytojų D-jos Valdybos nariai

PADĖKA

A. + A.

PRANAS JAKŪBAUSKAS

Staiga širdies smūgiu mirė 1963 m. rugsėjo mėn. 8 d. Palaidotas šv. Kryžiaus kapinėse, Los Angeles.

Nuoširdžiai dėkojame: šv. Kazimiero parapijos kunigams už gedulingas pamaldas ir palydėjimą į kapines. Korp! Neo-Lithuania filisteriams, korporantams-ems pareikšusiems užuojautą žodžiu ir raštu, už prisijungtas gėles, lankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą. Taip pat Tautinei Sąjungai ir jos nariams už prisijungtas gėles ir dalyvavimą paskutinėje velionies kelionėje.

Ypatingas ačiū Korp! Neo-Lithuania pirm. Vyt. Aleksandriūnui už paskutinį atsiveikimą žodį, tartą kapinėse.

Žmona ir brolis

Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybė ir sekretoriatas: iš kairės komiteto pirm. padėjėjas S. Paltus, finansų komisijos pirm. dr. P. Pamataitis, pirm. L. Valiukas, sekretorės -- N. Lembergaitė - Enck ir Ž. N. Brinkienė, ir gen. sekr. E. Arbas. L. Kančausko nuotrauka

Gilaus liūdesio valandoje Mylimos Motinos

netekus

DR. VYTAUTĄ AVIZONĮ ir šeimą

nuoširdžiai užjaučia

Irena ir Stasys Giedrikiai

Mielai KRISTINAI STEIKŪNIENEI ir visiems artimiesiems, mirus jos seseriai

IRENAI PALILIŪNIENEI,

reiškiame gilią užuojautą

S. ir B. Garlauskai ir sūnūs